

PERU

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid van de gezamenlijke economische zending onder het Voorzitterschap van **HKH Prinses Astrid**, Vertegenwoordigster van ZM de Koning

18 > 25 oktober 2014

agentschap voor
buitenlandse handel

VOORWOORD

Dankzij zijn vruchtbare bodem beschikt Peru over heel wat troeven om investeerders aan te trekken. De aanzienlijke groei sinds 2000 heeft het land de flatterende bijnaam “Tijger van de Andes” opgeleverd. De macro-economische indicatoren zijn bovendien uitstekend, waaronder een onder controle gehouden inflatie, een benijdenswaardige overheidsschuld en comfortabele deviezenreserves.

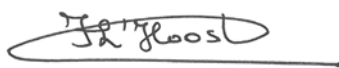
Het mijnbouwerfgoed, in combinatie met de hoge metaalprijzen op de internationale markten, draagt voor een groot deel bij tot dit succes. Hoewel zijn volle potentieel nog lang niet is onthuld, is de mijnbouwsector uitgegroeid tot een onmiskenbare mondiale bestemming voor buitenlandse handel en investeringen.

Om te vermijden dat het land te afhankelijk zou worden van deze bronnen, is de diversificatie van de economische activiteiten een van de prioriteiten van de regering. De verscheidenheid aan natuurlijke rijkdommen en het diverse klimaat verdienen het om ten volle benut te worden en bij te dragen tot de dynamiek van het land, meer specifiek via de landbouw, de visserij en de hernieuwbare energiesector. De modernisatie van technieken en infrastructuur bieden eveneens aantrekkelijke opportuniteiten voor onze bedrijven.

De verschillende vrijhandelsakkoorden vormen het bewijs van de internationale opening van het land en trekken buitenlandse investeerders aan. De procedurele vereenvoudiging en de verlaging van tarifaire belemmeringen geven een boost aan de handelsrelaties en vergemakkelijken de markttoegang voor bedrijven, meer bepaald dankzij de ondertekening van het bilaterale verdrag met de Europese Unie in de lente van 2013.

Het is in deze context dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel, in samenwerking met zijn gewestelijke partners “Flanders Investment & Trade”, “Brussel Invest & Export” en het “Agence wallonne à l’Exportation et aux Investissements étrangers”, deze Prinselijke zending organiseert. We zijn ervan overtuigd dat dit voor onze bedrijven de kans bij uitstek zal zijn om blij te geven van hun knowhow, zodat ze al hun troeven op de Peruviaanse markt zullen kunnen uitspelen.

We wensen u veel plezier bij het lezen van deze studie die de eerste stap vormt op weg naar Peru.

Fabienne L'Hoost

Adjunct-Directeur-generaal

Marc Bogaerts

Directeur-generaal

EXECUTIVE SUMMARY

Met een gemiddelde van 6,2% voor het voorbije decennium, maakt Peru deel uit van de crème van de opkomende landen met de meest indrukwekkende groei. Zelfs als het groeitempo een beetje afzwakt, zou Peru volgens de verwachtingen paradoxaal de eerste plaats van het continent opnieuw innemen en zijn statuut van "rijzende ster van Latijns-Amerika" bevestigen.

President Ollanta Humala mag zich vooral feliciteren met de economische resultaten van het land en met de groei van het BBP, die het mogelijk maakte het armoedecijfer terug te dringen tot onder de grens van 25%. De strijd tegen de sociale en regionale ongelijkheden blijft echter, naast de economische diversificatie en de transparantie op het gebied van arbeid, een van de grote uitdaging voor de overheid.

Peru profiteert de afgelopen jaren van een uitstekende macro-economische gezondheid. Het land beschikt over een van de laagste inflatieniveaus van het continent. De rentevoet, net zoals de lokale munt, de nuevo sol, zijn niet onderhevig aan onverwachte schommelingen. De overheidsschuld is opmerkelijk laag (16,3% van het BBP in 2013), terwijl de deviezenreserves van hun kant een zeer comfortabele omvang hebben; zij vertegenwoordigen een derde van het BBP.

De Peruviaanse economie opent zich steeds meer internationaal. Het land is actief in regionale organisaties, zoals de Andesgemeenschap (CAN) en de Pacifische Alliantie, en heeft verschillende vrijhandelsakkoorden ondertekend. Het bilaterale verdrag tussen Peru en de Europese Unie, van kracht sinds 1 maart 2013, zou de commerciële relaties en investeringen met het oude continent moeten stimuleren.

De Peruviaanse handelsbalans, gekenmerkt door een structureel overschot, wordt aangedreven door de verkoop van edelmetalen (koper en

goud op kop), koolwaterstoffen en producten uit de agro-industrie. Met gelijkaardige aankoopvolumes vormen de Verenigde Staten, China en de Europese Unie de drie belangrijkste afnemers en tevens de belangrijkste leveranciers van het land.

Het sinds de jaren '90 zeer aantrekkelijke juridische en fiscale kader trekt directe buitenlandse investeringen aan in alle economische sectoren. In 2013 stroomde tien miljard USD naar het land en de voorraad is de voorbije 15 jaar vertienvoudigd. De Europese Unie is de belangrijkste investeerder in Peru, aangevoerd door Spanje en het Verenigd Koninkrijk.

Peru stijgt jaar na jaar in de verschillende ranglijsten die de aantrekkelijkheid en de competitiviteit van landen beoordelen. Peru wordt eveneens als tweede beste Zuid-Amerikaanse natie gequoteerd door de kredietbeoordelaars.

Verschillende sectoren worden in de kijker gezet tijdens deze economische missie. Vier onder hen worden behandeld in deze studie: mijnen, energie, infrastructuur en agro-industrie.

De mijnactiviteit is ontegensprekelijk de kip met de gouden eieren voor Peru. De sector genereert maar liefst de helft van de export (55% in 2013). De Peruviaanse ondergrond bevat immers verschillende mineralen (goud, koper, zink, tin, lood...). Het potentieel is nog lang niet volledig benut. Kolossale investeringen, met een geschatte waarde van USD 60 miljard, worden tussen nu en 2020 voorzien. Peru ontvangt bovendien de meeste DBI van het continent. China is de belangrijkste investeerder en tevens de belangrijkste bestemming voor de verkochte metalen, net voor Zwitserland, terwijl België de 11^e klant is.

Op het gebied van energie wordt het nationale elektrificatieplan geïmplementeerd. De groei

van de binnenlandse energievraag motiveert de uitbreiding van de productiecapaciteit van de hydro-elektrische en thermische centrales op basis van natuurlijk gas, welke momenteel quasi het gehele land van stroom voorzien. Met 22.000 MW voor windenergie en 3.000 MW voor zonne-energie vertonen hernieuwbare energiebronnen een onmiskenbaar potentieel. Hun exploitatie kan vooral interessant zijn om het hoofd te bieden aan de toekomstige elektriciteitsuitdagingen.

Peru kampt met een ernstig infrastructuurtekort. De verschillende transportnetwerken moeten uitgebreid en gemoderniseerd worden. De regering heeft een budget voorzien van USD 18 miljard tussen 2013 en 2016, met als doel de competitiviteit van het land te versterken en van Peru een logistieke hub tussen Latijns-Amerika en de Azië-Pacifische zone te maken. Woningbouw maakt eveneens deel uit van de prioritaire behoeften, vooral in de hoofdstad.

Dankzij de weelderige Peruviaanse natuur surft de agro-industriële sector op de golven van het succes. België staat op een 8^e plaats in de ranglijst van meest trouwe klanten. Peru biedt niet enkel traditionele producten aan, maar ook exotische en innoverende producten, zonder de gastronomie te vergeten, die steeds bekender wordt. Behalve een eerste plaats wereldwijd voor de export van asperges, biokoffie en biobananen, wordt het land ook geprezen voor zijn visproductie. Landirrigatiewerken en de modernisatie van landbouwtechnieken vormen reële uitdagingen.

Na enkele algemene gegevens (deel 1) en een analyse van de belangrijkste macro-economische indicatoren (deel 2), worden vier sectoren bestudeerd die momenteel tot de meest dynamische van Peru behoren (deel 3). Ook wordt stilgestaan bij een aantal recente successen van Belgische bedrijven in Peru (deel 4).

INHOUD

VOORWOORD	3
EXECUTIVE SUMMARY	5
1. ALGEMENE GEGEVENS	8
2. ECONOMISCHE GEGEVENS	12
2.1 KERNINDICATOREN	14
2.1.1 BBP	14
2.1.2 Inflatie en interestvoet	22
2.1.3 Wisselkoersen	24
2.1.4 Staatsschuld en internationale reserves	25
2.2 BUITENLANDSE HANDEL	27
2.2.1 Een beleid van internationale opening	27
2.2.2 Een neutrale handelsbalans	31
2.2.3 Relaties met België	34
2.2.4 Balans van de lopende rekening	35
2.3 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	36
2.4 RISICOBEOORDELING	39
2.4.1 Risicobeoordeling volgens de Credendo Group	39
2.4.2 Andere risico-indicatoren	41
3. SECTORALE BENADERING	42
3.1 MIJNEN	44
3.2 ENERGIE	50
3.3 INFRASTRUCTUUR	56
3.4 AGRO-INDUSTRIE	60
4. RECENTE SUCCESVERHALEN	64
DURABILIS	66
PRODAC (BEKAERT GROEP)	68
IEQSA (UMICORE GROEP)	69
ENERSUR (GDF SUEZ GROEP)	70
AURIGA INTERNATIONAL	72
MYDIBEL	74
5. NUTTIGE ADRESSEN	76
5.1 IN BELGIË	78
5.2 IN PERU	79
5.3 NUTTIGE WEBSITES	80
6. BRONNEN	82

1

ALGEMENE GEGEVENS

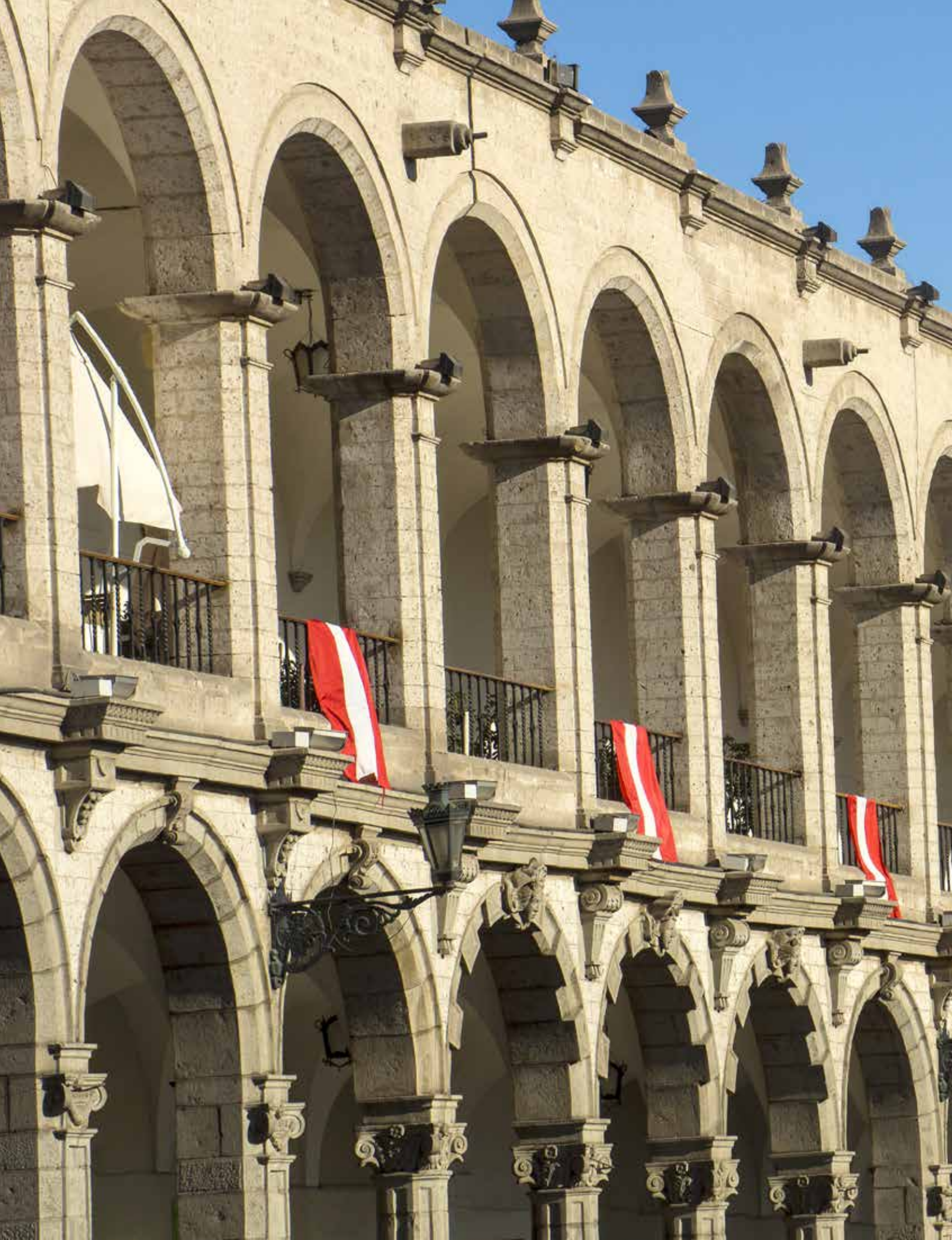
- ◆ Peru is een republiek die sinds juli 2011 wordt geleid door president Ollanta Humala. Het huidige politieke systeem berust op de grondwet van 1993. Sinds 2002 is het land onderverdeeld in 24 regio's. In datzelfde jaar is eveneens een belangrijk decentralisatieproces op gang gebracht.
  - ◆ In 2013 telde Peru 30,9 miljoen inwoners. 27,6% onder hen zijn jonger dan 15 jaar en 6,7% onder hen zijn ouder dan 65 jaar.
  - ◆ ¾ van de bevolking woont in een stedelijke zone, terwijl de overige 25% op het platteland resideert.
  - ◆ 45% van de Peruvianen is van Indiase oorsprong, 37% zijn mestiezen, 15% zijn blanken en de overige 3% zijn zwarten of zijn van Aziatische oorsprong.
  - ◆ 81,3% van de populatie is katholiek, 12,5% is protestants, 3,3% praktiseert een andere godsdienst en de overige 2,9% is atheïst.
  - ◆ Peru telt drie officiële talen: het Spaans, het meest gebruikt, maar ook het Quechua en het Aymara.
  - ◆ Peru ligt in het zuidelijk halfrond, in het centrale gedeelte van Zuid-Amerika, tussen de evenaar en de Steenbokskeerkring.
- Als derde grootste land van het Zuid-Amerikaanse continent na Brazilië en Argentinië, bedekt Peru een oppervlakte van 1.285.216 km², of 42 keer de grootte van België. Het grenst in het westen voor een lengte van 2.414 km aan de Stille Oceaan en deelt 6.940 km aan grenzen met vijf andere landen: Ecuador en Colombia in het noorden, Brazilië en Bolivia in het oosten en, ten slotte, Chili in het meest zuidelijke punt van het land.

- ◆ Het gevarieerde klimaat en de topografie delen het territorium op in drie grote regio's: la Costa (11% van de oppervlakte en 55% van de bevolking), la Sierra (32% van de oppervlakte en 32% van de bevolking) en la Selva (57% van de oppervlakte en 13% van de bevolking).

De kust (la Costa) neemt de vorm aan van een woestijnstrip die het land van noord naar zuid doorkruist en kent een warm en droog klimaat in de zomer (december tot maart) en een koud en vochtig klimaat in de winter (mei tot oktober). Het bergachtige gebied van de Andes (la Sierra) vertoont boven een hoogte van 3.000 meter heel het jaar door een droog en koud klimaat. Hier bevindt zich het hoogste punt van Peru, de Huascarán, op een hoogte van 6.768 meter. Het tropisch regenwoud (la Selva) geniet van warm en vochtig weer gedurende het hele jaar.

- ◆ De Peruviaanse Sol of Nuevo Sol (PEN) is sinds 1991 het wettige betaalmiddel in het land. Op 1 augustus 2014 was 1 PEN 0,267023 EUR waard. (Zie punt 2.1.3 Wisselkoersen)
- ◆ De prijs van een Bic Mac, door het weekblad The Economist gebruikt om een beeld te geven van de koopkracht van de diverse deviezen, bedroeg in januari 2014 gemiddeld USD 3,56 in Peru, tegenover USD 4,96 (of EUR 3,66) in de eurozone en USD 4,62 in de Verenigde Staten. De koopkracht van de dollar is dus hoger in Peru.
- ◆ De Human Development Index (HDI) van Peru bedraagt 0,741 in 2012. Daarmee bekleedt het land een 77^e plaats van de 187 bestudeerde landen. Het behoort hiermee tot de categorie van de hoge HDI en boekte een winst van 4 plaatsten in vergelijking met 2010.

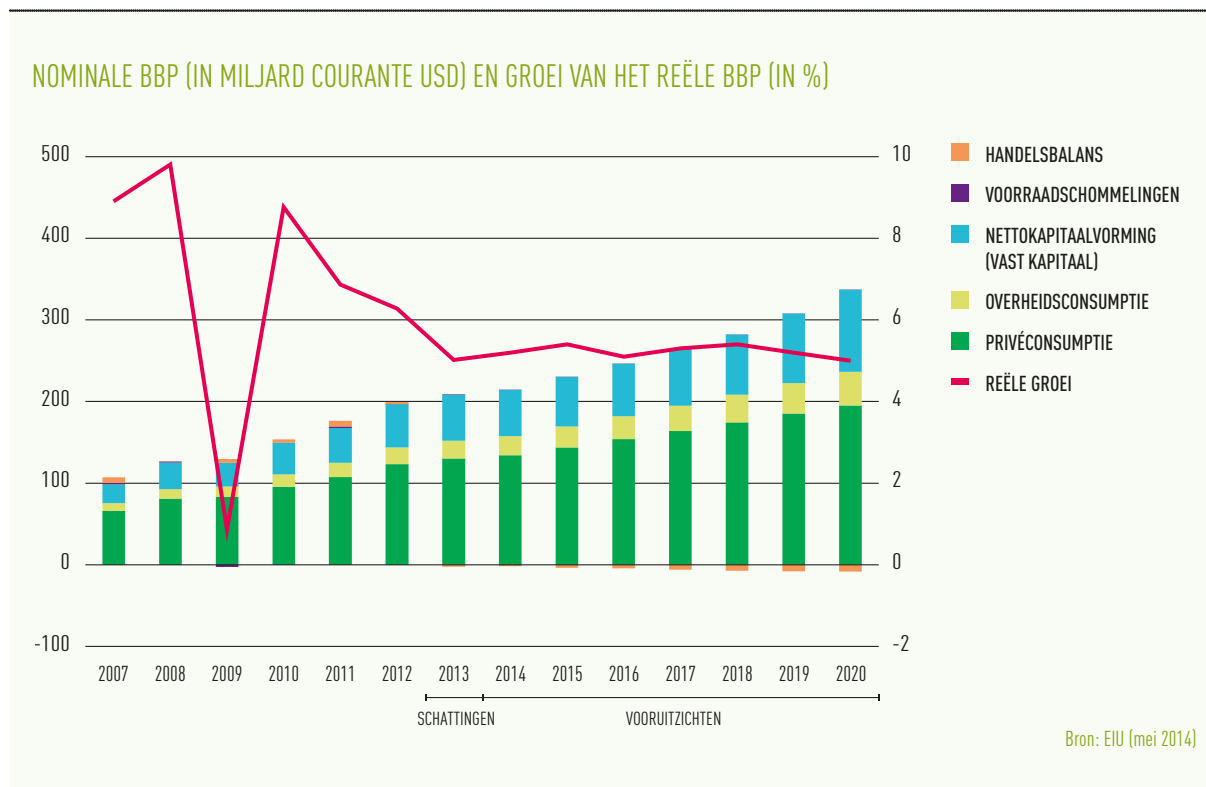
2

ECONOMISCHE GEGEVENS

2.1	KERNINDICATOREN	14
2.1.1	BBP	14
2.1.2	INFLATIE EN INTERESTVOET	22
2.1.3	WISSELKOERSEN	24
2.1.4	STAATSSCHULD EN INTERNATIONALE RESERVES	25
2.2	BUITENLANDSE HANDEL	27
2.2.1	EEN BELEID VAN INTERNATIONALE OPENING	27
2.2.2	EEN NEUTRALE HANDELSBALANS	31
2.2.3	RELATIES MET BELGIË	34
2.2.4	BALANS VAN DE LOPENDE REKENING	35
2.3	DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	36
2.4	RISICOBEOORDELING	39
2.4.1	RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROUP	39
2.4.2	ANDERE RISICO-INDICATOREN	41

2.1 KERNINDICATOREN

2.1.1 BBP

PERU, "TIJGER VAN DE ANDES"

Het bruto binnenlands product is de belangrijkste indicator om de economische gezondheid van een land in te schatten. In 2013 bedroeg het nominale bruto binnenlands product tegen marktprijzen USD 206 miljard of USD 6.630 per capita. Volgens de Economist Intelligence Unit (EIU) zal het BBP in 2014 oplopen tot USD 213 miljard, of 6.740 per hoofd.

De private consumptie en de investeringen blijven de belangrijkste groeimotors. Ze vertegenwoordigen respectievelijk 63% en 27% van het BBP en zullen, op basis van de voorspellingen

van de EIU, de volgende jaren evolueren volgens hetzelfde tempo als het globale BBP.

Peru maakt deel uit van de groep van landen die de voorbije tien jaar de hoogste groeicijfers ter wereld konden voorleggen. Tussen 2003 en 2013 bedroeg de jaarlijkse gemiddelde toename van het BBP 6,4%. Een record werd opgetekend in 2008, met 9,8%, net voor de recessie na de wereldcrisis. Het herstel was bliksemsnel met een groei van 8,8% in 2010.

Hoewel het lijkt alsof de grote economieën van Latijns-Amerika er de laatste tijd de pas zetten, is Peru het Latijns-Amerikaanse land dat in 2012

het beste resultaat neerzette: 6,3%. Al voor de crisis in 2009 onderschreef Peru deze leiderstatus. Met een groei die boven de 5% bleef, moest Peru in 2013 enkel Bolivia laten voorgaan.

Het BBP van Peru is met 5% gestegen in 2013, wat het 15^e opeenvolgende jaar van onafgebroken groei markeert. De aanwas valt echter lager uit dan de overheidsprognoses, die 5,7% voor ogen hadden.

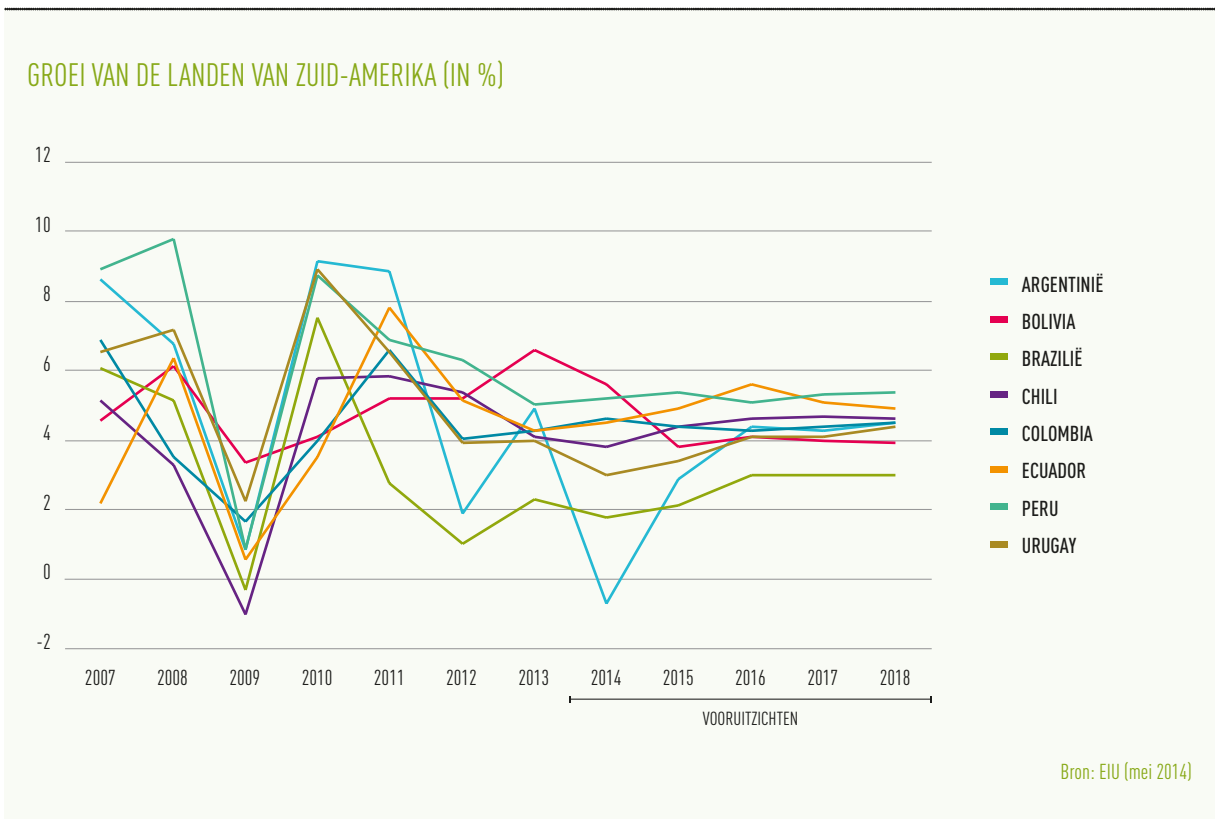
Verschillende gerenommeerde organisaties drukken hun vertrouwen uit voor 2014:

- ◆ Volgens ramingen die dateren van mei, schat de EIU de groei voor 2014 op 5,2%. Ze heeft haar prognose neerwaarts bijgesteld op basis van externe condities, zoals de dalende metaalprices en de afnemende Chinese vraag.

- ◆ Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) bestempelt Peru als de "nieuwe ster van Latijns-Amerika" en voorspelt voor dit jaar een groei van 5,4%.

- ◆ De Wereldbank is nog het meest optimistisch en vermeldt een aanwas van 5,5%. De vooruitgang van de "Latijns-Amerikaanse en Caraïbische" regio zal op basis van de verwachtingen 2,3% bedragen, de cijfers per land variëren van -1% voor Venezuela tot 7% voor Panama. Peru komt op een tweede plaats in de analyse.

- ◆ In haar maandelijks rapport voor de maand april, berekent de Centrale Bank van Peru (Banco Central de Reserva del Perú of BCRP) eveneens een groei van 5,5% voor 2014 en van 6,7% voor 2015. Deze wordt gedragen door een aantal grootschalige mijnprojecten die dit jaar afgewerkt zouden moeten geraken en vanaf dan de productie en de export zouden moeten versnellen.

IN HET "NEST"

De acroniemen "EAGLE's" (emerging and growth-leading economies) en "NEST", bedacht door de Spaanse bank BBVA, brengen elk jaar de meest dynamische opkomende landen samen die de groei van de wereldeconomie zullen stimuleren in het komende decennium.

De groep EAGLE's duidt op de opkomende economieën die de volgende tien jaar een grotere bijdrage zullen leveren aan de wereldwijde groei dan het gemiddelde van de leden van de G6 (G7 zonder de Verenigde Staten). In 2014 omvat deze groep 7 landen: China, India, Indonesië, Rusland, Brazilië, Turkije en Mexico.

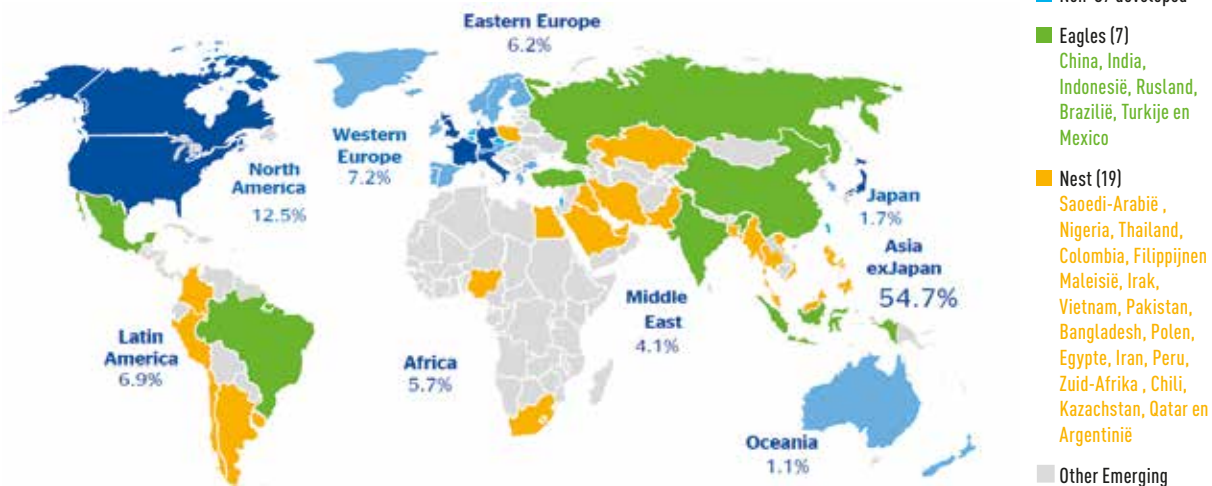
NEST groepeert de opkomende economieën die in een mindere mate dan het gemiddelde van de leden van de G6 zullen bijdragen tot de wereldgroei, maar meer dan het gemiddelde van de ontwikkelde landen buiten de G7. Daarnaast hebben

deze economieën een BBP dat hoger ligt dan USD 100 miljard. In 2014 beantwoorden 19 landen aan deze criteria, waaronder Peru.

Volgens een studie van de BBVA zullen de opkomende landen verantwoordelijk zijn voor 73% van de mondiale groei tussen 2013 en 2023, waarvan 65% wordt toegeschreven aan de bovenstaande twee groepen (51% voor de EAGLE's en 14% voor de NEST) en 8% aan andere opkomende economieën. De ontwikkelde landen zouden 27% van de toename vertegenwoordigen, waarbij de Verenigde Staten het voortouw nemen (12%).

De Latijns-Amerikaanse regio is goed voor 6,9% van de mondiale groei. Peru zelf zou 0,6% van de aanwas moeten genereren en een gemiddeld jaarlijks groeipercentage van 5,4% moeten presenteren gedurende het volgende decennium.

BIJDRAGE VAN DE REGIO'S AAN DE WERELDGROEI TUSSEN 2013 EN 2023 (%)

Bron: BBVA Research

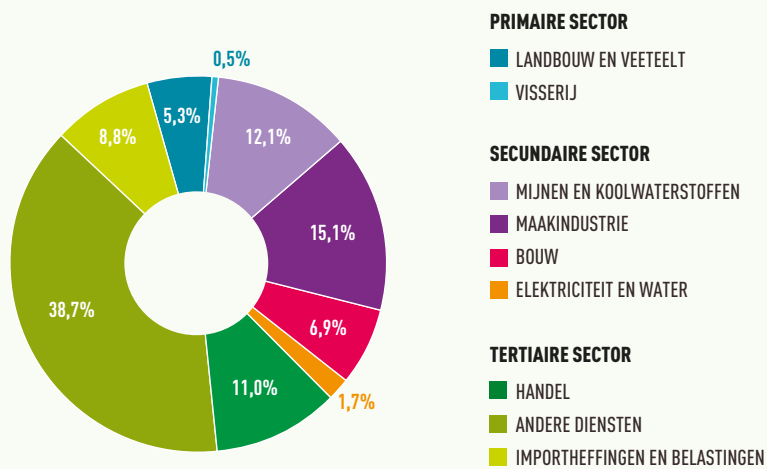
BIJDRAGE AAN DE WERELDGROEI 2013-2023

	LANDEN	AANDEEL IN DE WERELDGROEI (in %)	GEMIDDELTE JAARLIJKSE GROEI (in %)
EAGLEs (7 landen)	China	30,3	6,8
	India	11,4	6,9
	Indonesia	2,7	6,4
	Rusland	2,0	2,9
	Brazilië	1,9	2,8
	Turkije	1,6	4,6
	Mexico	1,5	2,9
	Gemiddelde van de landen van de G6	1,2	1,7
NEST (19 landen)	[...]		
	Colombia	0,9	5,4
	[...]		
	Peru	0,6	5,4
	[...]		
	Drempelwaarde van Nest	0,4	2,8
Per landengroep	EAGLEs	51,4	5,9
	Nest	13,5	4,6
	Andere opkomende landen	8,3	4,5
	G7	18,7	2,2
	US	11,6	2,6
	G6	7,1	1,7
	Andere ontwikkelde landen	8,0	2,8
	Wereld	100,0	4,0
Per regio	Noord-Amerika	12,5	2,5
	Latijns-Amerika	6,9	3,3
	Afrika	5,7	5,3
	Midden-Oosten	4,1	4,0
	West-Europa	7,2	1,9
	Oost-Europa	6,2	3,2
	Azië (zonder Japan)	54,7	6,3
	Japan	1,7	1,4
	Oceanië	1,1	3,3
	Wereld	100,0	4,0

Bron: BBVA Research

SECTORALE ANALYSE

SECTORALE SAMENSTELLING VAN HET BBP IN 2013 (in %)

Bron: INEI (2014)

GROEI PER SECTOR (in %)

	2012	2013	2014 (schattingen)	2015 (schattingen)
Landbouw en veeteelt	5,7	1,9	3,0	4,2
Visserij	-11,7	8,3	6,6	3,3
Mijnen en koolwaterstoffen	2,2	2,4	9,4	13,3
Maakindustrie	1,5	2,5	4,1	5,1
Elektriciteit en water	5,2	5,6	6,1	6,1
Bouw	15,1	8,7	7,3	8,0
Handel	6,7	5,4	5,9	6,3
Andere diensten	7,1	6,1	6,2	6,5
Globale BBP	6,3	5,0	6,0	6,5

Bron: BCRP en Ernst & Young (2013)

De **primaire sector** groepeert alle activiteiten voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen. De branche vertegenwoordigt in 2013 5,8% van het BBP en stelt minder dan 1% van de bevolking tewerk.

Het grootste gedeelte kan toegeschreven worden aan de landbouw en de veeteelt. Hoewel onderhevig aan weersomstandigheden, wordt voor 2014 een vooruitgang van 3% aangekondigd, terwijl 2013 tekenen van vertraging toonde.

De Peruviaanse landbouwproducten zijn divers: suikerriet, koffie, tarwe, mais, soja, asperges, rozijnen, avocado's, artisjokken, ajunien... Sectie 3.4 omvat een gedetailleerde analyse van de agro-industrie.

De visvangst is goed voor 0,5% van het Peruviaanse BBP. Na een significante daling van de visproductie in 2012, veerde de branche op in 2013 en in 2014 wordt een toename van 6,6% verwacht. Het potentieel is interessant, dankzij de rijkdommen van de Peruviaanse wateren, in volume en in diversiteit. Het land is een van de belangrijkste producenten van vismeel wereldwijd.

De **secundaire sector** omvat alle activiteiten die als einddoel hebben een natuurlijke grondstof tot een afgewerkt product te verwerken. In Peru vertegenwoordigt deze branche 35,8% van het BBP, stelt hij ongeveer 25% van de populatie tewerk en kan hij onderverdeeld worden in vier types van economische activiteiten.

Naar volgorde van belangrijkheid, vinden we op de eerste plaats de maakindustrieën (15,1% van het BBP). Binnen deze industrieën staat de voedingssector het sterkst met 1/3 van alle activiteiten, terwijl het overige opgedeeld kan worden in de chemie, de textielsector, de houtnijverheid, de metallurgie en de fabricage van consumptiegoederen. Hun groei wordt berekend op 4,1% in 2014.

Op de tweede plaats staan de mijnbouw en de petroleumproducten. Deze genereren 12,1% van de rijkdom van het land. Peru geniet van een bloeiende mijnactiviteit, die geprivatiseerd werd in de jaren '90 en belangrijke investeringen aan-

trekt. De Peruviaanse bodem bevat verschillende mineralen (goud, zilver, koper, zink, lood, ijzer, tin, ...) en uitgestrekte reserves aan natuurlijk gas en petroleum. Ruim hoger dan de wereld-groei, wordt de vooruitgang becijferd op 9,4% in 2014 (ten opzichte van 2,4% in 2013), op 9,1% voor mijnen en op 10,8% voor de koolwaterstoffen. Deze activiteiten worden uiteengezet in sectie 3.1 Mijnen en 3.2. Energie.

Als derde vertegenwoordigt de bouwsector 6,9% van het Peruviaanse BBP in 2013. Deze branche kende een uitzonderlijke toename van twee cijfers in 2012 (15,1%), alvorens met 8,7% te dalen in 2013. Meer informatie is beschikbaar in sectie 3.3 Infrastructuur.

Tot slot staat op de vierde plaats de levering van elektriciteit en water, goed voor 6,9% van het totaal. De uitrusting van rurale gebieden met aangepaste infrastructuur leidt logischerwijs tot een toename van de branche, die voor 2014 geraamd wordt op 7,3%.

De **tertiaire sector** kan worden gedefinieerd als de dienstensector. Hij vertegenwoordigt 58,4% van de werkgelegenheid en stelt ongeveer 75% van de populatie tewerk.

De categorie diensten is belangrijker dan de handel, die 11% van de nationale rijkdom genereert in 2013.

De andere diensten zijn goed voor 37,7% van het BBP. Zij omvatten, onder andere, administratie, transport, financiële en verzekeringsactiviteiten, immobiëlen, diensten aan bedrijven en de gezondheidszorg. De cijfers van het INEI behelzen eveneens importheffingen en de belastingen geheven door de overheid (8,8% van het BBP).

De toeristische sector heeft de wind in de zeilen. Volgens het ministerie van buitenlandse zaken en toerisme, hebben 3,1 miljoen reizigers Peru bezocht in 2013, wat een verhoging betekent van 11,2% in vergelijking met 2012. 57,4% onder hen komt uit Zuid-Amerika. Hun koopkracht stijgt sneller dan die van de Amerikaanse, Aziatische en Europese toeristen. De overheid stelt een record van 3,6 miljoen bezoekers in 2014 voorop.

The main point of this plan is to add new engines to growth for the country. The plan has three central components to do this, diversifying exports, reducing costs and increasing productivity.

DIVERSIFICATIE, VORMING EN ONDERWIJS

Op 12 mei 2014 stelde de overheid haar Nationaal plan voor de productieve diversificatie (National Plan for Productive Diversification) voor. Haar ambitie is om de bureaucratie af te bouwen en de economische groei te ondersteunen.

Zij voorziet in de vereenvoudiging van een reeks bureaucratische procedures, te beginnen met het inkorten van de termijn voor het verkrijgen van een evaluatie van de milieu-impact voor een industrieel project met 50%.

De minister van productie benadrukt hoe belangrijk het is voor Peru om haar informele economie, "onaanvaardbaar in een moderne samenleving", af te bouwen. Het is dan ook zijn prioriteit om de vooropgestelde groei-doelstellingen te realiseren. Ongeveer 60% van de Peruviaanse werkkrachten zijn actief in de informele sector en genieten niet genoeg van de sociale voordelen, volgens gegevens van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Het plan vraagt aan de minister van werkgelegenheid om de wetgeving betreffende de veiligheid en de gezondheid op het werk aan te passen.

De aanvaarding van dit project voorziet in de creatie van 200.000 extra arbeidsplaatsen op jaarbasis en zou tot 1,5% bijdragen aan de economische groei.

Piero Ghezzi

Minister van Productie

12 mei 2014

The plan's main target is to enhance competitiveness and to promote innovation in the Peruvian production eyeing to conquer new markets.

Luis Salazar

President van de SNI

(Sociedad Nacional de Industrias)

12 mei 2014

A moyen terme, le défi majeur du Pérou est de réussir sa diversification.

L'Echo

7 augustus 2013

De overheid heeft een jaarlijkse verhoging van de onderwijsuitgaven met USD 500 miljoen aangekondigd vanaf 2015. Dit cijfer vertegenwoordigt 0,25% van het BBP. De doelstelling is om de lacunes op het gebied van onderwijs, waarmee Peru vandaag wordt geconfronteerd, weg te werken. De investering zal op vier krachtlijnen worden gebaseerd: de onderwijzers zelf, de onderwijsinhoud, de educatieve structuren en de verbetering van de beheerscapaciteit in de sector.

This initiative is a clear political commitment to Peruvian education in terms of investment as this effort would place the country at the same level as other neighboring nations in Latin America.

René Cornejo
Eerste Minister (mei 2014)

We've already accomplished our five-year goal that was set for 2016 of reducing extreme poverty to below five percent. Today, we're at 4.7%, and this encourages us to go even further and be more aggressive, and aspire to completely eliminate extreme poverty by 2021.

The Peru of the Bicentennial should be a country in which extreme poverty has been completely eliminated; in which child malnutrition is at the lowest levels; and that the per capita income is US\$15,000.

René Cornejo
Eerste Minister (mei 2014)

DE ARMOEDE OMLAAG

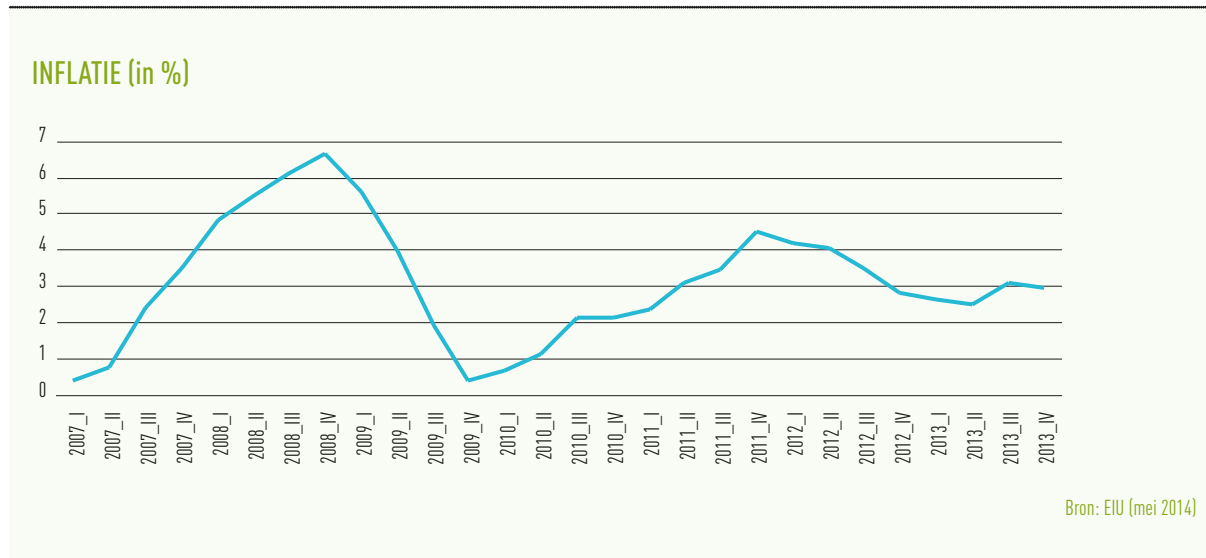
De regionale verschillen en de sociale ongelijkheden zetten een domper op de groei. Hoewel Peru zich bij de eerste 50 economieën bevindt in termen van BBP (50^e), rangschikt het slechts op een 82^e plaats in termen van BBP per hoofd van de bevolking. Het land blijft gekenmerkt door armoede, al is deze ondertussen wel in een dalende lijn. Het armoedepercentage is geëvolueerd van 58,7% in 2004 naar 27,8% in 2012. Vandaag leeft naar schatting 23,9% van de inwoners onder de armoedegrens.

Volgens de Kamer van Koophandel van Lima (CCL), zouden een miljoen Peruvianen uit de armoede treden in 2014 en, indien de groei aanhoudt en de verwachtingen van het ministerie van economie worden ingelost, zou dit cijfer in 2015 stijgen tot 5,5 à 6%.

De eerste minister Rene Corejo streeft ernaar de extreme armoede volledig uit te roeien tegen 2021, de 200e verjaardag van de Peruviaanse onafhankelijkheid.

2.1.2 INFLATIE EN INTERESTVOET

INFLATIE

De inflatie is gebaseerd op een mix van consumptieprijzen. Die weerspiegelt de evolutie van de prijzen van een standaardmix van goederen en diensten die de gezinnen aankopen. In Peru zijn de belangrijkste categorieën de volgende:

- ◆ voeding en niet-alcoholische dranken (25,7%),
- ◆ transport (12,6%),
- ◆ restaurant- en hotelbezoeken (11,9%)
- ◆ huisvesting, water en elektriciteit (9,2%) en
- ◆ onderwijs (9,1%).

De inflatie wordt berekend door te kijken naar de stijging van die index over een bepaalde periode in vergelijking met de waarde van die index tijdens de basisperiode. De index en de evolutie ervan vormen voor de centrale bank het referentiepunt voor het uitstippelen van haar monetair beleid.

Dat van de Banco Central de Reserva del Perú (BCRP) is gebaseerd op het behalen van een inflatiedoelstelling van 2%, binnen een vork van 1 tot 3%. De idee hierachter is om de prijsverhogingen op vergelijkbare niveaus als in de ontwik-

kelde landen te houden en terzelfdertijd monetaire stabiliteit te bewaren.

Over het voorbije decennium kende de Peruviaanse economie de laagste inflatie in Latijns-Amerika (jaarlijks gemiddelde van 2,9%), lager dan Chili (3,2%), Colombia (4,9%) en Brazilië (6,4%).

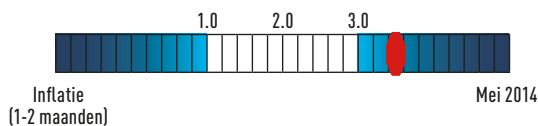
Na een piek van 4,53% te hebben bereikt in november 2011, daalde de inflatie gestaag tot april 2013 toen ze aftikte op 2,51%.

Sinds het begin van 2014 staan de prijzen echter onder druk. Deze is toe te schrijven aan externe factoren die vooral betrekking hebben op de voedingsmiddelen. Het eerste trimester van 2014 vertoont een inflatie van 3,41%, dus buiten de door de centrale bank vastgestelde marge en dit percentage is nog gestegen tot 3,56% in mei. In haar maandelijkse rapport van de maand april heeft de BCRP haar prognose opwaarts herzien. Ze rekt op een gemiddeld inflatieniveau van 2,5 à 3% in 2014 en tussen de 1,5 en 2,5% in 2015.

Onder de bestanddelen van de Peruviaanse indexkorf die prijsstijgingen ondervonden, verwijst de EIU naar groenten, vis, kip en elektriciteit.

The idea is that inflation will converge towards 2.4 to 2.5 percent at the end of the year.

Julio Valverde,
President van BCRP
(Reuters, april 2014)

Bron: BCRP (juni 2014)

INTERESTVOET

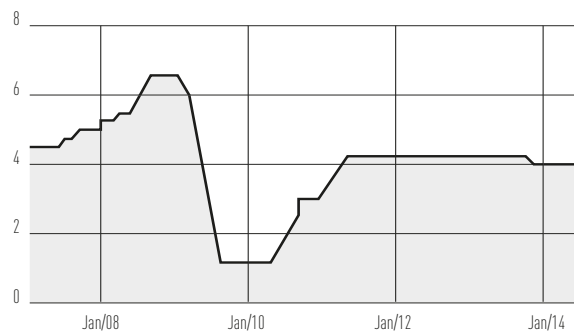
De spilrente van een land, ook wel de “repo rate” of “repurchase rate” genoemd is de basisrente waartegen private banken lenen bij de centrale bank. Die spilrente wordt door die centrale bank vastgelegd en beïnvloedt de rentevoeten die de banken hun eigen klanten aanrekenen voor bijvoorbeeld hypothecaire leningen, beroepskredieten, consumptiekredieten en spaarproducten.

De spilrente werd tegengehouden door de BCRP en bedraagt 4% sinds november 2013, toen de bank besliste hem te laten zakken met 0,25% om zo een vertraagde groei te stimuleren. Het gemiddelde, berekend sinds 2000, bedraagt 3,83% met een maximum van 8,90% in 2001 en een minimum van 0,90% in 2003. De BCRP heeft een variërende vork ingesteld met een bereik tussen de 2,80% en 4,80%.

De economen verwachten zich aan een stabilisatie van de interestvoeten in 2014, zeker gezien de inflatoire spanning die hoger ligt dan voorzien. Indien nodig zal de BCRP het bedrag van de verplichte reserves verminderen, vanuit het oogpunt de economische activiteit te stimuleren.

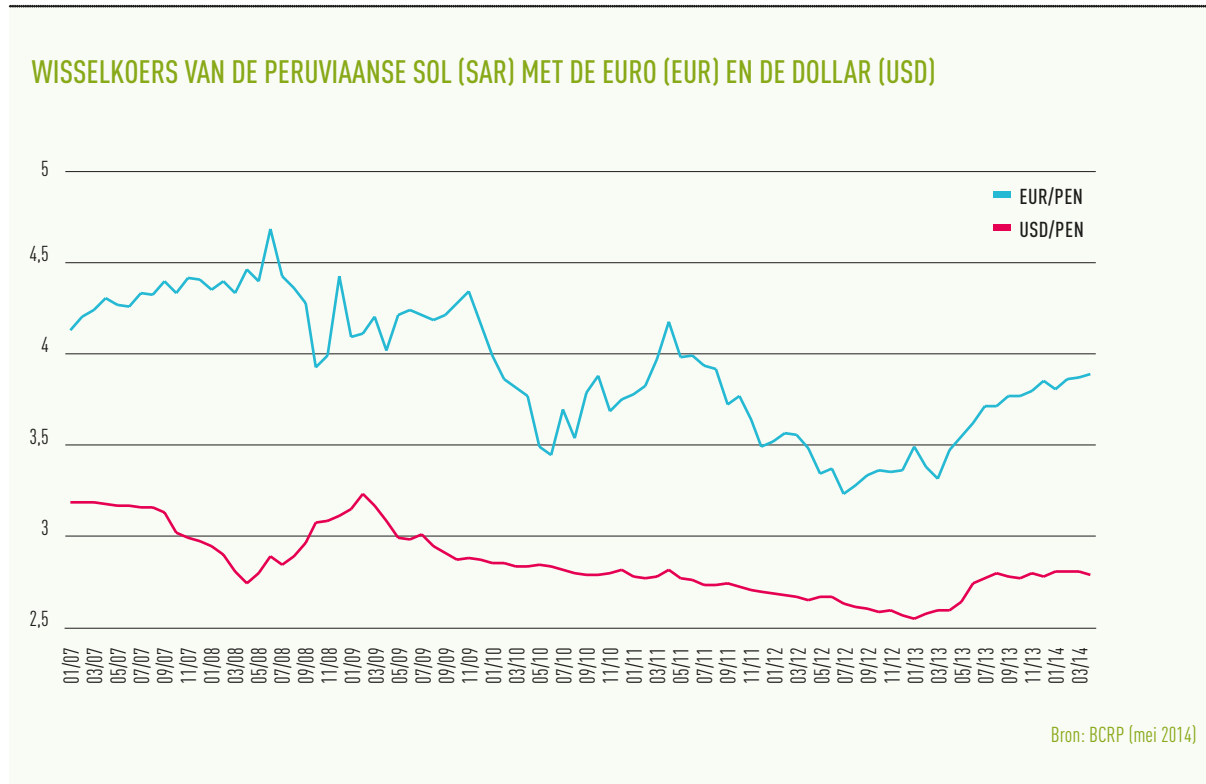
De EIU is van mening dat de BCRP de FED (de Amerikaanse centrale bank) zou kunnen volgen en beginnen met het verhogen van de interestvoeten in 2015.

SPILENTE (in %)

Bron: www.tradingeconomics.com/BCRP (mei 2014)

2.1.3 WISSELKOERS

De nieuwe sol (PEN) of nuevo sol in het Spaans, is het legale betaalmiddel in Peru sinds 1991. Hij heeft de inti opgevolgd, die zelf de sol de oro heeft vervangen, in de nasleep van de demetallisatie van de Amerikaanse dollar.

De creatie van de nieuwe munt werd ondersteund door het IMF en door nieuw ingevoerde financiële garanties gericht op het verzekeren van de muntstabiliteit en een herschikking van de staatschuld.

Verscheidene Peruviaanse ondernemingen blijven echter op de internationale markten handel drijven met een thesaurie gebaseerd op Amerikaanse dollar, ook al stimuleert de Peruviaanse staat hen om de buitenlandse munten op hun rekeningen om te zetten in nieuwe sol.

Het land hanteert een systeem van zwevende wisselkoersen (free-floating exchange rate

regime). De sporadische interventies van de BCRP worden gerechtvaardigd door redenen van stabilisatie. Hun missie is het behoud van de prijs van de munt, om zo het zweven ervan op wisselkoersmarkten mogelijk te maken.

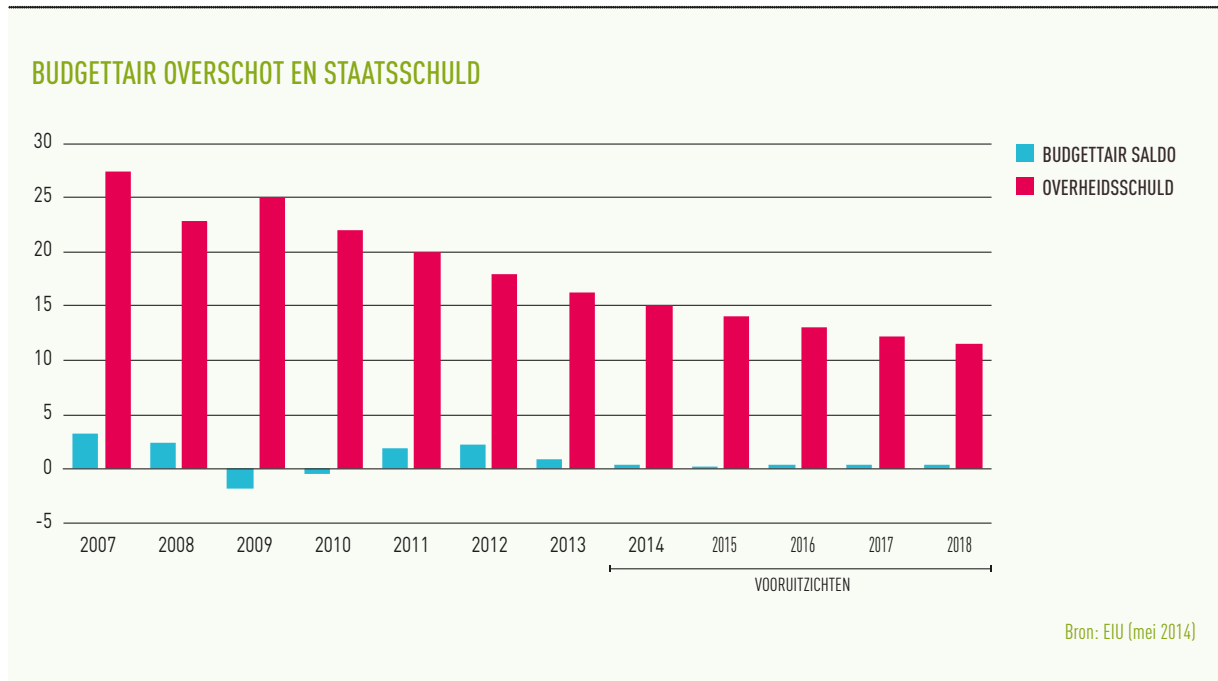
De nuevo sol verloor in 2013 10% van zijn waarde. De EIU wijt deze daling aan twee factoren: enerzijds aan de afname van de metaalpreizen en anderzijds aan de beslissing van de FED om de maatregelen ter ondersteuning van de Amerikaanse economie en het obligatie-inkoopprogramma in te perken.

Ondanks dit alles is de nieuwe sol, volgens Ernst & Young, een van de minst volatiele munten ter wereld, wat toch een zekere stabiliteit tegenoverschommelingen op de internationale markten aantoonst.

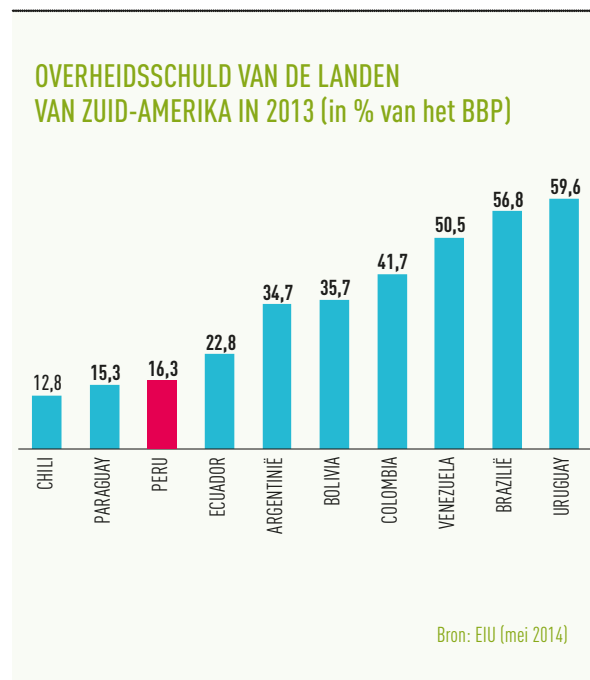
2.1.4 STAATSSCHULD EN INTERNATIONALE RESERVES

STAATSSCHULD

Peru vertoont een gezonde staatsschuld. Ze vermindert jaar op jaar en is de laatste 10 jaar gehalveerd. Ze bedroeg in 2013 slechts 16,3% van het BBP. Naast Chili en Paraguay heeft geen enkel land in de regio zo'n lage schuldgraad.

Na de negatieve resultaten van 2009 en 2010, die te wijten waren aan de economische relanceplannen, laat het budgettaire saldo vanaf 2011 terug een overschot zien. Dit wordt toegeschreven aan de combinatie van minder dan voorziene overheidsuitgaven en het hoge niveau van overheidsinkomsten. Het budgettaire surplus telde 0,9% in 2013.

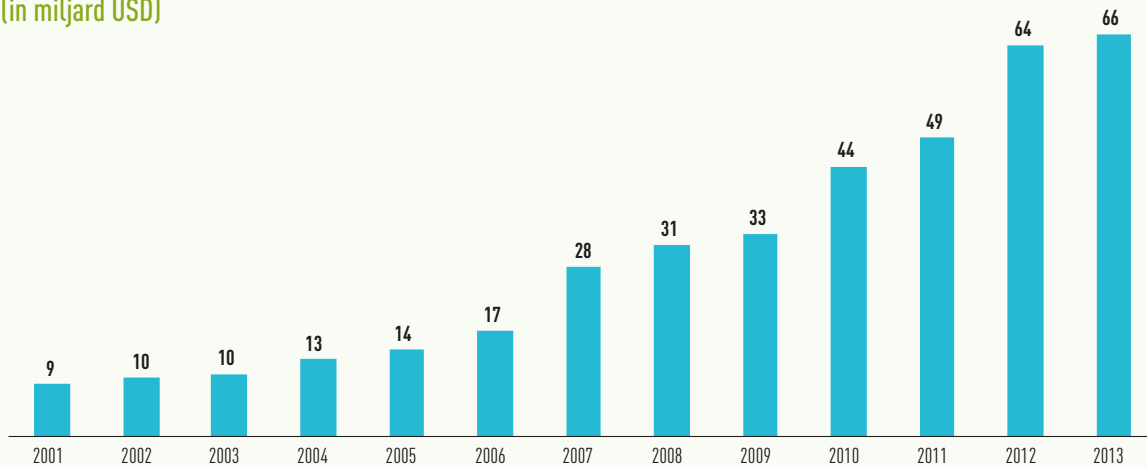

INTERNATIONALE RESERVES

In Peru zijn de netto buitenlandse reserves aanzienlijk en stijgend. In december 2013 overschreden ze het equivalent van USD 65 miljard, of ongeveer een derde van het BBP. Ze zijn praktisch verdubbeld op vier jaar.

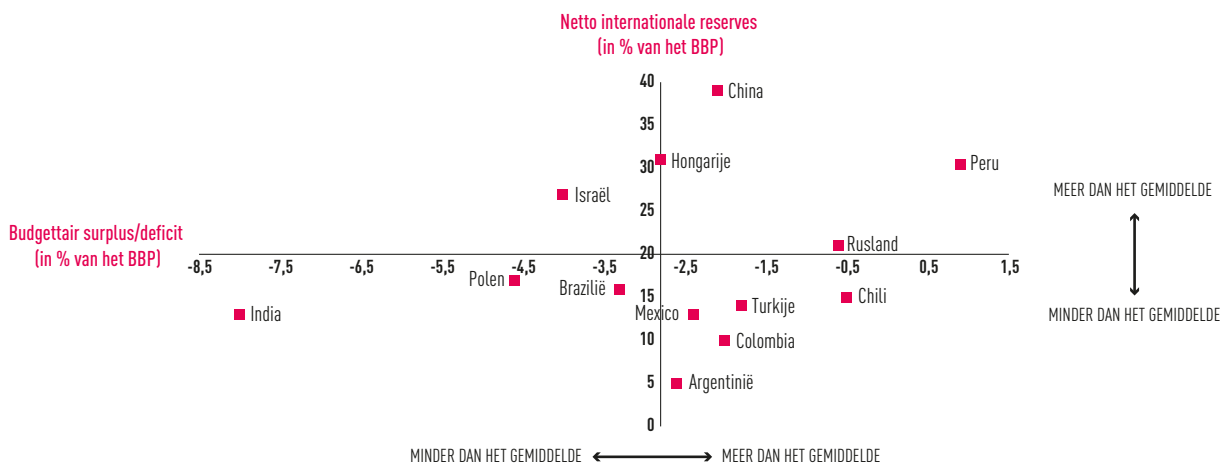
De consultant Ernst & Young heeft voor de belangrijkste opkomende landen twee macro-economische indicatoren met elkaar gekruist. Peru onderscheidt zich met cijfers die ver boven het gemiddelde liggen, zowel wat het budgettaire saldo als wat de verhouding deviezenreserves/BBP betreft.

NETTO INTERNATIONALE RESERVES (in miljard USD)

Bron: BCRP (2014)

INDICATOREN OPKOMENDE LANDEN: NETTO INTERNATIONALE RESERVES/BBP EN BUDGETTAIR SALDO (schattingen voor 2013)

Bron: BCRP / Ernst & Young (2014)

2.2 BUITENLANDSE HANDEL

2.2.1 EEN BELEID VAN INTERNATIONALE OPENING

Peru promoot de opening van zijn economie voor investeringen en internationale handel. President Ollanta Humala streeft een liberale handelspolitiek na, die al op gang werd gebracht door zijn voorganger Alan Garcia. Het beleid heeft tot doel de relaties met de belangrijkste partners en spelers in de wereldhandel te bevorderen.

Peru geeft blijk van een dynamisme op de internationale scene en maakt deel uit van verschillende organisaties:

OMC

Peru is sinds 1 januari 1995 lid van het OMC. In deze context is het land actief in verscheidene onderhandelingsgroepen, die hoofdzakelijk gewijd zijn aan de landbouw:

- ◆ de Cairns group (coalitie van landen die landbouwproducten exporteren en de liberalisatie van de handel in de sector bepleiten),
- ◆ de Tropical products (coalitie van ontwikkelingslanden die een betere toegang tot de markten van de tropische producten voorstaan),
- ◆ de G-20 (coalitie van ontwikkelingslanden die streven naar ambitieuze hervormingen in de landbouwsector van de ontwikkelde landen),
- ◆ de G-33 (coalitie van ontwikkelingslanden die verlangen dat er een zekere flexibiliteit wordt toegekend aan de ontwikkelingslanden welke hen moet toelaten om hun landbouwsector in beperkte mate te liberaliseren),

- ◆ de Friends of Fish (FoFs) (informele coalitie gericht op het bereiken van een aanzienlijke vermindering van de visserijsubsidies),
- ◆ de “W52”-sponsors (voorstel betreffende de modaliteiten in de onderhandelingen over de geografische aanduidingen op het gebied van intellectuele eigendom).

APEC

Peru is sinds 1998 lid van APEC, een forum voor economische samenwerking dat een 20-tal landen uit de Aziatisch-Pacifische regio samenbrengt.

ALADI

Het land is eveneens lid van de Latin American Integration Association (ALADI). Deze intergouvernementele organisatie ter bevordering van economische integratie werd opgericht in 1980 en telt momenteel 13 landen.

PACIFISCHE ALLIANTIE

De Pacifische Alliantie is gebaseerd op een overeenkomst die in juni 2012 werd afgesloten tussen Chili, Mexico, Colombia en Peru. Bovendien hebben Costa Rica, Panama en Venezuela interesse getoond om eveneens deel te nemen. Volgens de Verklaring van Lima heeft deze economische coöperatieve tot doel “to encourage regional integration and further growth, development and competitiveness of the economies of their countries, while committed to move progressively towards the goal of achieving the free movement of goods, services, capital and people”. Tijdens de 8^e top in februari 2014 ondertekenden de presidenten van de vier stichtende leden een aanvullend akkoord dat de volledige liberalisering garandeert van

92% van de goederen en diensten die de handel tussen de vier landen uitmaken.

De staten van de Pacificische Alliantie vertegenwoordigen samen meer dan 1/3 van het Latijns-Amerikaanse BBP en de helft van de continentale export. De alliantie brengt een geopolitieke verandering met zich mee en biedt een tegenwicht voor Mercosur, de machtigste economische unie in de regio die bestaat uit Argentinië, Brazilië, Paraguay, Uruguay en Venezuela.

One country can go fast,
but together can advance faster
and better.

Ollanta Humala,
Peruviaanse President
(september 2013)

The agreement
will increase trade
among the four participants,
making us more competitive
individually and
collectively.

Juan Manuel Santos,
Colombiaanse President
(februari 2014)

TPP

Sinds 2008 neemt Peru deel aan de onderhandelingen over het ontwerpakkoord van het Trans-Pacific-Partnership (TPP), dat vandaag 12 landen samenbrengt (Brunei, Chili, Nieuw-Zeeland, Singapore, Australië, Canada, Japan, de Verenigde Staten, Maleisië, Mexico, Vietnam en Peru). De doelstelling is het afdwingen van de vrijhandel en een uniforme regelgeving in verschillende gevoelige sectoren zoals landbouw, de toegang tot overheidsopdrachten en het vastleggen van milieunormen. Het moet Peru toelaten haar strategie vis-à-vis de Aziatische economieën te consolideren. Het gaat om een vrijhandelsakkoord met de landen waarmee er tot op vandaag geen is en die deel uitmaken van het initiatief (Nieuw-Zeeland, Brunei, Australië en Maleisië).

COMUNIDAD ANDINA (CAN)

De CAN of Andesgemeenschap omvat vier Zuid-Amerikaanse landen: Bolivia, Colombia, Ecuador en Peru. Ze kwam tot stand met de ondertekening van het akkoord van Cartagena in 1969 en heeft haar hoofdzetel in Lima. Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay zijn geassocieerde leden. Haar bestaansreden is de consolidatie en de uitbreiding van de Andesmarkt. Daarnaast beoogt ze de vrijhandel van goederen. Vandaag circuleren de producten van Andesoorsprong vrij op het CAN-grondgebied. De CAN heeft verschillende vrijhandelsakkoorden afgesloten met onder andere Mercosur, Chili, Panama, India, China en Rusland.

BILATERALE AKKOORDEN

Verscheidene bilaterale vrijhandelsakkoorden zijn van kracht met:

- ◆ Canada
- ◆ Chili
- ◆ Zuid-Korea
- ◆ Costa Rica
- ◆ Cuba
- ◆ Verenigde Staten
- ◆ Japan
- ◆ Mexico
- ◆ Panama
- ◆ Singapore
- ◆ Thailand
- ◆ Venezuela
- ◆ Guatemala
- ◆ EVA (Europese Vrijhandelsassociatie tussen Zwitserland, IJsland, Lichtenstein en Noorwegen)
- ◆ Mercosur (Argentinië, Brazilië, Paraguay, Uruguay)
- ◆ Europese Unie van 28 (zie hieronder).

Daarnaast zijn er onderhandelingen aan de gang met Honduras, El Salvador en Turkije. De andere voorziene akkoorden voor 2014 hebben betrekking op India, Rusland, Indonesië en Israël.

In 2012 was bijna ¾ van de export bestemd voor handelspartners waarmee vrijhandelsovereenkomsten werden ondertekend. Vandaag loopt dit cijfer zelf op tot 96%, volgens ProInversión.

HET VERDRAG EU-PERU

De Europese Unie heeft op 26 juni 2012 in Brussel een vrijhandelsakkoord afgesloten met Colombia en Peru. Het verdrag opent de markten van beide partijen en versterkt de stabiliteit en de voorspelbaarheid van de handels- en investeringsomgeving. Op basis van schattingen van de Europese Commissie, zou het akkoord de Europese, de Peruviaanse en de Colombiaanse exporteurs onder andere toelaten om jaarlijks meer dan EUR 500 miljoen te besparen op douaneheffingen.

Ik ben blij met de ondertekening, vandaag, van het vrijhandelsakkoord met Colombia en Peru, dat een stabiel kader creëert, gericht op het stimuleren van de handel en de investeringen tussen de EU en de Andesregio. In een periode van economische crisis zijn toenemende handel en investeringen de te volgen weg voor het creëren van groei en banen. De overeenkomst biedt de Europese bedrijven een springplank in deze snel groeiende sector en biedt een ankerpunt voor verdere structurele hervormingen in beide landen.

Karel De Gucht

Europees commissaris van handel

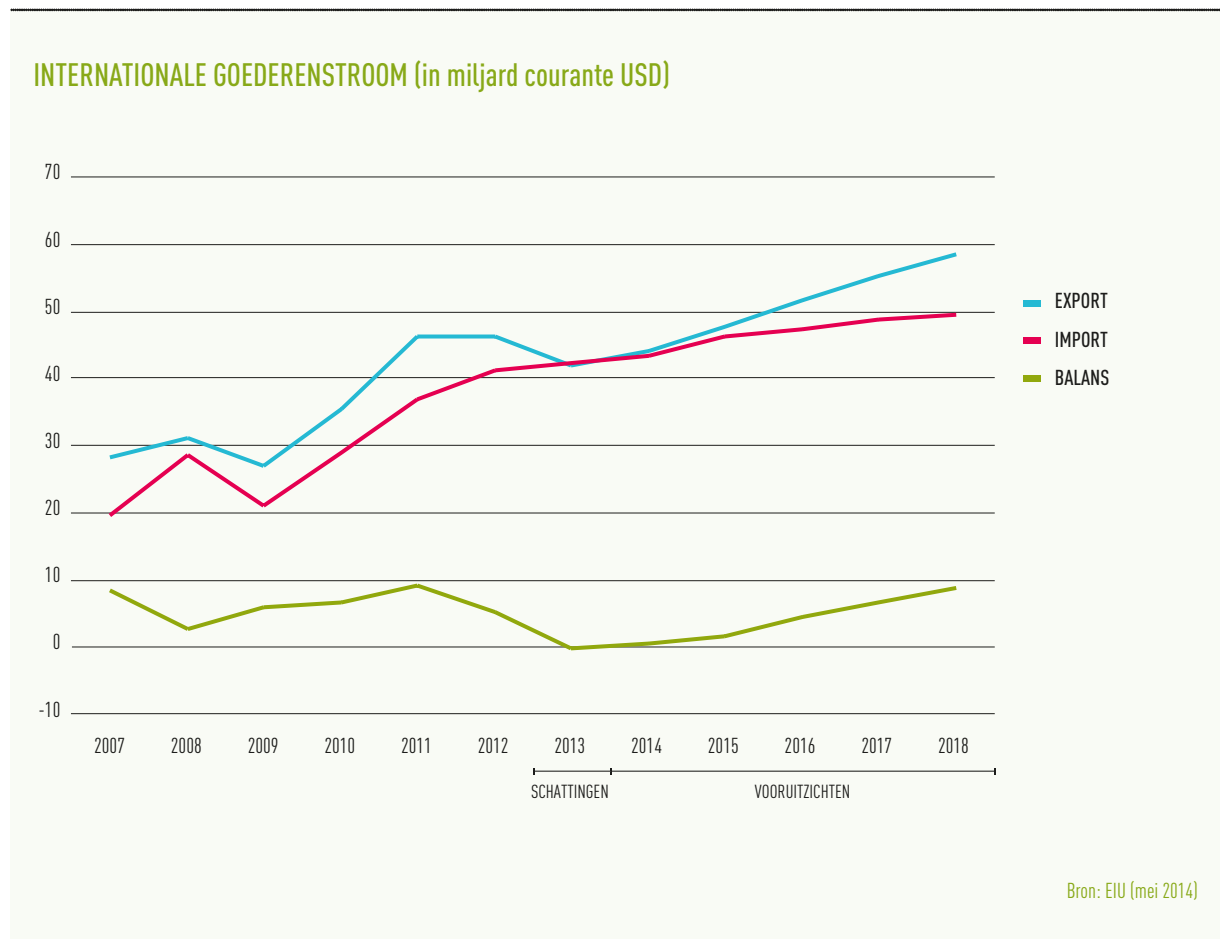
(26 juni 2012)

Het akkoord is provisioneel van kracht voor Peru sinds 1 maart 2013 en voorziet in een overgangperiode van 10 jaar. De tekst is gestructureerd rond 3 luiken: de goederen, de diensten en de investeringen, en ten slotte de transversale thema's. Hier zijn de belangrijkste voordelen van de overeenkomst:

- ◆ Het opent nieuwe mogelijkheden voor de belangrijkste Europese exporterende industrieën dankzij de afschaffing van de douaneheffingen. De Europese Commissie raamt dat besparingen van meer dan EUR 33 miljoen in de automobielsector, van EUR 16 miljoen voor de chemische producten en van EUR 60 miljoen voor de textielsector zouden worden gerealiseerd.
- ◆ Het opent de Europese markt voor Peruviaanse exporteurs via een volledige liberalisering voor industriële producten en visserij, die zullen worden vrijgesteld van douanetarieven.
- ◆ Het integreert een nieuwe reeks normen die op termijn zullen leiden tot een stabielere, transparantere, beter voorspelbare en meer afdwingbare handels- en investeringsomgeving. De intellectuele eigendomsrechten zullen op de Peruviaanse markt meer dan 100 geografische aanduidingen van de Europese Unie beschermen. Deze markeren een precieze productieplaats of -regio die de kwalitatieve eigenschappen van een product afkomstig van die streek bepaalt.
- ◆ Het bevat bepalingen die toezien op het respecteren van de mensenrechten, de rechtstaat en de internationale conventies inzake de rechten van werknemers en de bescherming van het milieu.
- ◆ Het bevat een hoofdstuk gewijd aan samenwerking teneinde het concurrentievermogen, de innovatie, de modernisering van de productie en de technologietransfers tussen de partijen te bevorderen.
- ◆ Het voorziet eveneens in een toetredingsclausule die het voor de andere landen van de CAN (Ecuador en Bolivia) mogelijk maakt om toe te treden tot het partnerschap en die de integratie van de Andesregio bevordert.

2.2.2 EEN NEUTRALE HANDELSBALANS

De Peruviaanse handelsbalans vertoont een structureel overschot. 2013 vormt hier echter een uitzondering op. De export nam dat jaar af met ongeveer 10%, terwijl de import, die steeg als gevolg van een toename van de binnenlandse vraag, deze lichtjes overtrof.

Een surplus zou vanaf 2014 opnieuw realiteit zijn. Economen voorzien een toename van de export die hoger is dan de stijging van de import. Beide zouden respectievelijk USD 60 en USD 50 miljard moeten benaderen tegen 2018.

EXPORT

Peru is de 60^e grootste exporteur ter wereld. De Peruviaanse uitvoer vertegenwoordigt 0,25% van de wereldhandel.

De Verenigde Staten en China zijn de twee belangrijkste Peruviaanse exportbestemmingen, beide zijn ze goed voor 18% van het totaal in 2013. Daarmee lopen deze landen ver voor op Zwitserland, dat een 3^e positie inneemt met 7% in 2013 en de 1^e klant is van Peruviaans goud.

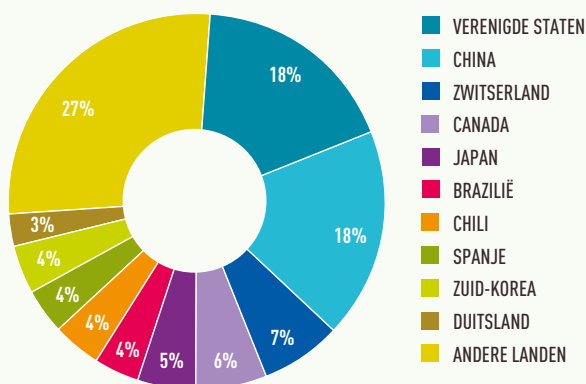
Door zich vooral te bevoorraden met brandstoffen en mijnbouwproducten, bereiken de 28 landen van de EU samen het niveau van het hoofd-duo.

De handelsovereenkomst tussen de EU en Peru biedt belangrijke mogelijkheden voor de Peruviaanse landbouw- en visserijsector, die de export naar Europa zouden moeten versterken.

De uitvoer van mijnproducten, in het bijzonder van koper en goud, vertegenwoordigt meer dan de helft van alle buitenlandse verkopen. In 2013 werd echter een verlaging van 14% geregistreerd in vergelijking met 2012, als gevolg van de dalende koers van de internationale grondstoffenprijzen.

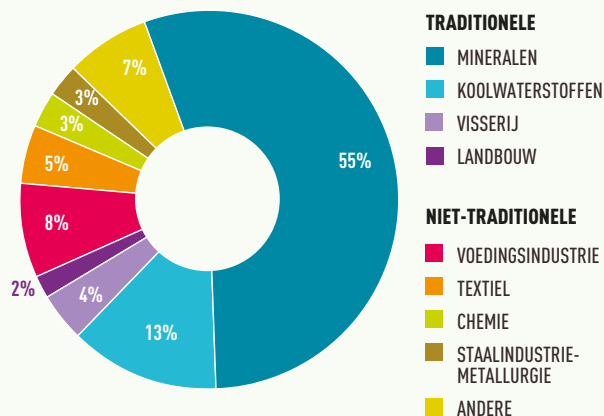
De Peruviaanse statistieken maken een onderscheid tussen traditionele export (mineralen, koolwaterstoffen, visserij en landbouw), die bijna 75% van het totaal vertegenwoordigt, en niet-traditionele export.

EXPORT PER LAND
(2013)

Bron: ComexPerú (2014)

EXPORT PER SECTOR
(2013)

Bron: ComexPerú (2014)

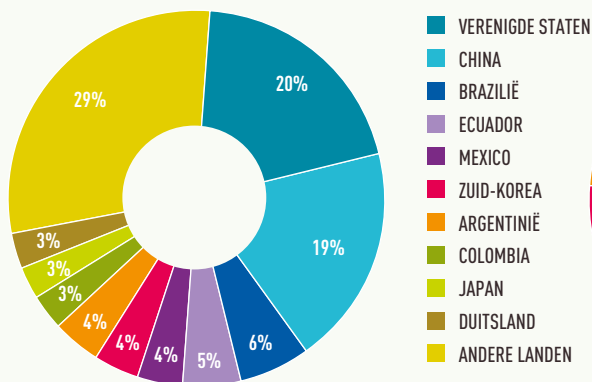
IMPORT

Peru is de 59^e importeur ter wereld en is goed voor 0,23% van het totaal. De belangrijkste leveranciers, tevens de belangrijkste exporteurs, zijn de Verenigde Staten en China. De Europese Unie vormt de 3^e bron van import en verkoopt aan het land vooral machines en transportuitrusting.

De Peruviaanse statistieken klasseren de import per goederencategorie, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen consumptiegoederen (duurzaam of rechtstreeks consumeerbaar), halffabricaten en kapitaalgoederen, die nader worden gepreciseerd op basis van de sectoren waarin ze worden ingezet.

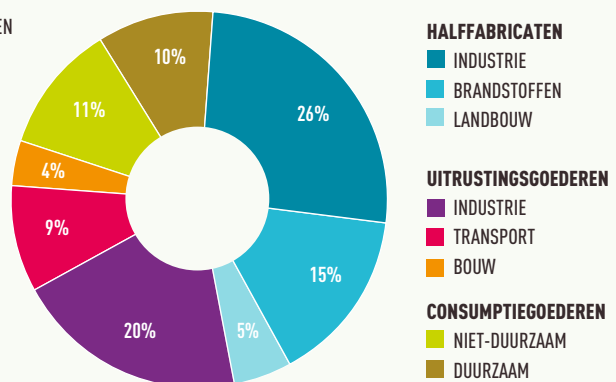

IMPORT PER LAND
(2013)

Bron: ComexPerú (2014)

IMPORT PER GOEDERENCATEGORIE
(2013)

Bron: ComexPerú (2014)

2.2.3 RELATIES MET BELGIË

Onze handelsbetrekkingen met Peru hebben zich de laatste jaren geïntensifieerd. Volgens de exporteursfiche van het Agentschap voor Buitenlandse Handel exporteren momenteel meer dan 800 Belgische bedrijven naar Peru en vertonen bijna 1.600 bedrijven een interesse voor deze markt. Deze gegevens zijn beschikbaar via: <http://www.abh-ace.be/nl/exporteursinfo/Exporteursbestand/>.

De Belgische uitvoer naar Peru is tussen 2012 en 2013 met 20,8% omhoog gegaan en is bijna verdrievoudigd sinds 2009. Peru is vandaag de 72^e klant van België. Met EUR 260,8 miljoen is ons land de 4^e grootste exporteur naar Peru binnen de Europese Unie, na Duitsland, Spanje en Italië.

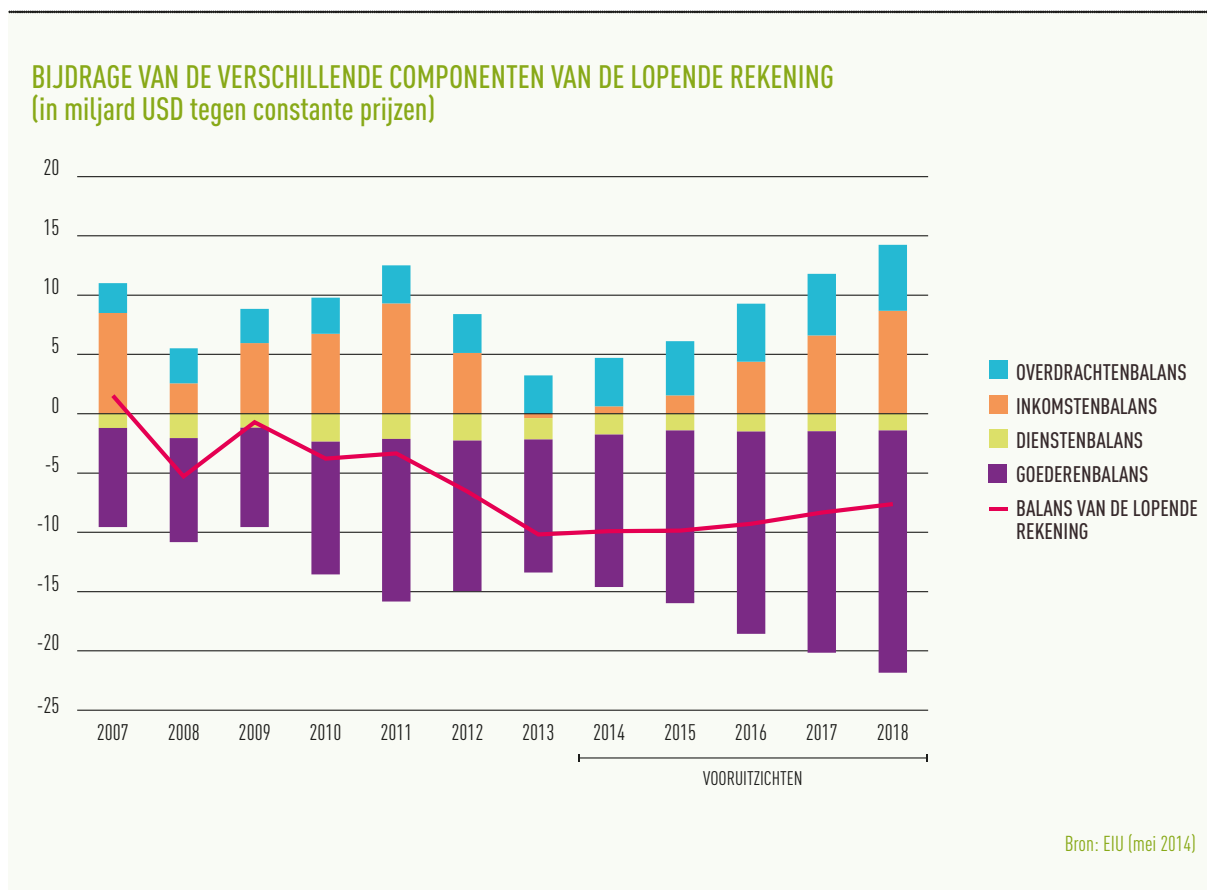
Peru is ook onze 51^e leverancier, juist na Colombia. De Peruviaanse export naar België is tussen 2009 en 2011 verdubbeld, vooraleer te dalen met 12% tot EUR 468,4 miljoen in 2013. België is de 5^e grootste importeur van Peruviaanse goederen binnen de Europese Unie.

Op basis van het communautaire concept, dat transitoperaties omvat, geniet Peru van een netto handelsoverschot met België, wat vooral te verklaren valt door het feit dat de Belgische havens vaak fungeren als toegangspoort naar het Europese continent. De Peruviaanse export richting België heeft de neiging om overgewaardeerd te zijn in vergelijking met de reële behoeften van de Belgische markt.

De buitenlandse handel van Peru met ons land wordt ontleed in de bilaterale nota "De handelsrelaties van België met Peru", gepubliceerd door het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

2.2.4 BALANS VAN DE LOPENDE REKENING

De balans van de lopende rekening kan gedefinieerd worden als het saldo van de geldstromen van het land dat de uitkomst is van de internationale transacties van goederen, diensten, overdrachten en inkomsten.

Historisch gezien is ze lichtjes deficitair. Het gemiddelde bedraagt sinds 1980 een magere USD 2 miljard. De afgelopen jaren laat de balans echter lagere niveaus dan gewoonlijk optekenen. In 2013 vertoont ze zelfs een tekort van USD 10 miljard.

◆ De goederenbalans of handelsbalans is lichtjes negatief in 2013, maar de prognoses voorspellen een positief saldo van meer dan USD 8 miljard (zie sectie 2.2.2).

◆ De overdrachtenbalans vertoont een relatief constant en positief saldo. Ze meet de uitgaven en inkomsten uit ontwikkelingshulp, de bijdrage aan internationale organisaties, de overdrachten van emigranten en immigranten.

◆ De dienstenbalans meet het verschil tussen de waarde van de geëxporteerde diensten (geleverd door Peru aan buitenlanders) en die van de geïmporteerde. Ze is constant licht deficitair.

◆ De inkomstenbalans vertoont een tekort van meer dan USD 10 miljard. De lonen en inkomsten uit investeringen (rente of dividenden) overgemaakt naar het buitenland zijn hoger dan de ontvangsten uit het buitenland.

2.3 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN

We spreken over directe buitenlandse investeringen (DBI) als een onderneming minstens 10% van het kapitaal van een buitenlandse onderneming verwerft om er controle over uit te oefenen en het beheer ervan te beïnvloeden. Operaties worden meestal in twee grote groepen onderverdeeld: de zogenaemde "greenfield"- investeringen, die als doel hebben een nieuwe onderneming op te richten, en de "brownfield"- investeringen of overnames die ernaar streven om de controle over een bestaande onderneming over te nemen.

EEN GUNSTIG INVESTERINGSKLIMAAT

Peru staat bekend om zijn gunstig investeringsklimaat. De Peruviaanse autoriteiten willen inderdaad buitenlandse investeerders aantrekken in alle economische sectoren. In de jaren '90 werd met dit doel voor ogen de stabiliteit van het land bevorderd en een politiek gevoerd die gericht was op liberalisatie, door een verlaging van de douanetarieven.

Het juridisch en fiscaal kader is zeer gunstig geworden voor DBI. Aanvullend op de grondwet (1993) zijn er wetten die de DBI regelen, zoals de Wet ter promotie van buitenlandse investering (1991) en de Kaderwet voor de groei van de private investering (1991).

In 2002 heeft de overheid het parastatale orgaan ProInversión (www.proinversion.gob.pe) opgericht, een agentschap dat investeringen moet bevorderen. Zij initieert en volgt de meerderheid van de investeringen op via een openbare aanbestedingsprocedure. De organisatie heeft daarnaast ook een aandeel in de privatisering van enkele overheidsbedrijven.

Buitenlandse investeerders genieten met name van:

- ◆ een gelijke behandeling als nationale investeerders,
- ◆ een stabiliteitsclausule in het regelgevend en fiscaal kader voor een periode van 10 jaar geldig voor alle buitenlandse investeringen hoger dan USD 5 miljoen,
- ◆ fiscale stimuli ter promotie van investeringen in de zones van de Andes (boven een hoogte van 2.500 meter) en in de Amazone,
- ◆ de vrijheid om te investeren in quasi alle sectoren,
- ◆ de onschendbaarheid van eigendom.

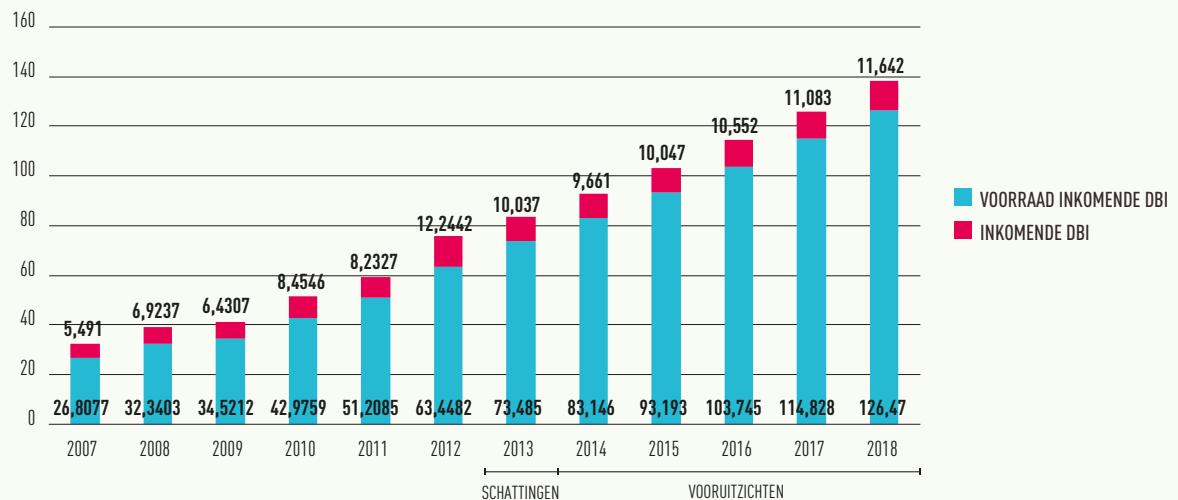
Op de internationale scene is Peru lid van de MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency), een filiaal van de Wereldbank. Het land werd lid van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes) om geschillen te beslechten die kunnen ontstaan tussen buitenlandse investeerders en de overheid. Peru heeft de Conventie van New York over internationale arbitrage geratificeerd en heeft zich gevoegd bij het investeringscomité van de OESO.

Peru heeft enkele akkoorden afgesloten die een dubbele belasting vermijden en een dertigtal bilaterale overeenkomsten voor de promotie en wederzijdse bescherming van investeerders, waaronder een met België en Luxemburg.

De liberaliseringspolitiek heeft Peru sinds 2009 een 'investment grade' opgeleverd, toegekend door de 3 belangrijkste kredietbeoordelaars Standard & Poor, Fitch en Moody's (zie 2.4.2).

EEN VOORRAAD VERTIENVOUDIGD IN 15 JAAR

DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN (in miljard courante USD)

Bron: EIU (mei 2014)

Na een gestage vooruitgang tussen 2004 en 2008 zijn de inkomende DBI in 2009 afgenomen als gevolg van de mondiale recessie. Ze veerden vanaf 2010 echter opnieuw op, vooral dankzij de economische groei op het Zuid-Amerikaanse continent.

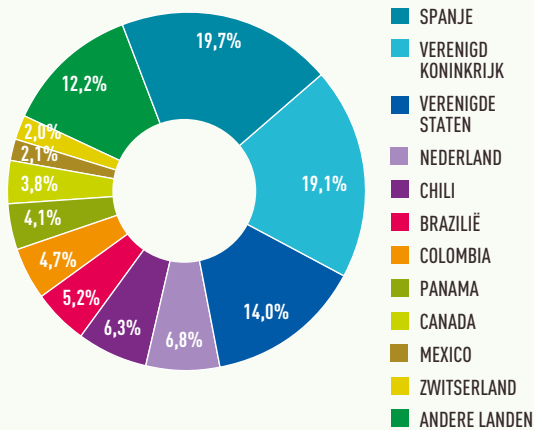
In 2012 bereikten de stromen USD 12 miljard, wat een stijging betekent van 49% in vergelijking met 2011. Deze evolutie kan toegeschreven worden aan de sterke toename van de kapitaalinstroom (USD 4,6 miljard, of 17 keer meer dan in 2011, jaar van stagnatie te wijten aan de presidentiële verkiezingscampagne) in combinatie met de herinvesteringen van de winsten in dochterondernemingen (USD 8,3 miljard). De leningstransacties tussen moedermaatschappijen en de buitenlandse filialen vertoonden dan weer een negatief saldo (- USD 700 miljoen).

Volgens het ECLAC (United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean) stegen de inkomende DBI in de regio met 11% in 2013 en bereikten ze USD 185 miljard, of 13% van het wereldtotaal.

In 2013 bleef Peru DBI aantrekken, ondanks de achteruitgang van USD 10,2 miljard. Dit bedrag vertegenwoordigt 5,5% van alle inkomende DBI in Latijns-Amerika en de Caraïben. Daarmee plaatst het land zich op een 5^e positie na Brazilië, Mexico, Chili en Colombia.

De Peruviaanse reserves aan DBI zijn vertienvoudigd in 15 jaar en bereikten USD 73,5 miljard in 2013. De statistieken van ProInversión specificeren de voorraad aan de hand van kapitaalinstromen, die een waarde hadden van USD 22,6 miljard in 2013, per land en per sector.

INVESTERINGSLANDEN EN GEÏNVESTEERDE SECTOREN

VOORRAAD DBI NAAR LAND VAN HERKOMST
(op 31 december 2013)

Bron: ProInversión (2014)

Spanje, de oude kolonisator, is de grootste investeerder in Peru en neemt een vijfde van het totale DBI-bedrag voor zijn rekening. De Iberische ondernemingen hebben sinds de doorgevoerde privatiseringen in de jaren 1990 een dominante positie verworven in verschillende sectoren. Telecommunicatie vertegenwoordigt meer dan twee derde van de Spaanse DBI-stock, met het overwicht bij Telefónica. Daarna volgen de financiële sector (BBVA, Banco Santander en Mapfre), de energiesector (Endesa) en de dienstensector (Ekimed). Spanje is echter afwezig in de mijnbouw, de sector die nochtans het meeste buitenlandse kapitaal aantrekt.

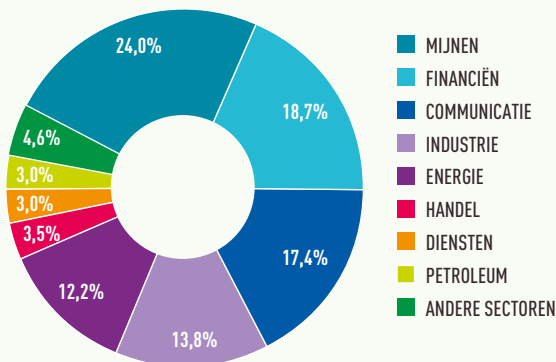
Het Verenigd Koninkrijk (inclusief de overzeese gebieden en het Britse kroonbezit) zit Spanje op de hielen in een tweede positie, met een quasi identiek niveau aan DBI. De Verenigde Staten vervolledigen het podium met 14% van de DBI.

De EU-28 is in zijn geheel is goed voor de helft van de DBI en is de belangrijkste investeerder in Peru. Voorkeursectoren zijn communicatie, de ontginnende industrieën en de bancaire en financiële diensten.

De Belgische kapitaalinvesteringen belopen USD 120 miljoen (0,5%) in 2013 en richten zich grotendeels op de financiële sector (USD 87,7 miljoen), maar eveneens op de mijnen (USD 11,7 miljoen) en de energiesector (USD 9 miljoen). Door de recente investeringen in haar dochteronderneming EnerSur, is GDF Suez de belangrijkste Belgische leverancier van DBI in Peru.

De voorraad DBI concentreert zich in vijf economische sectoren op 31 december 2013:

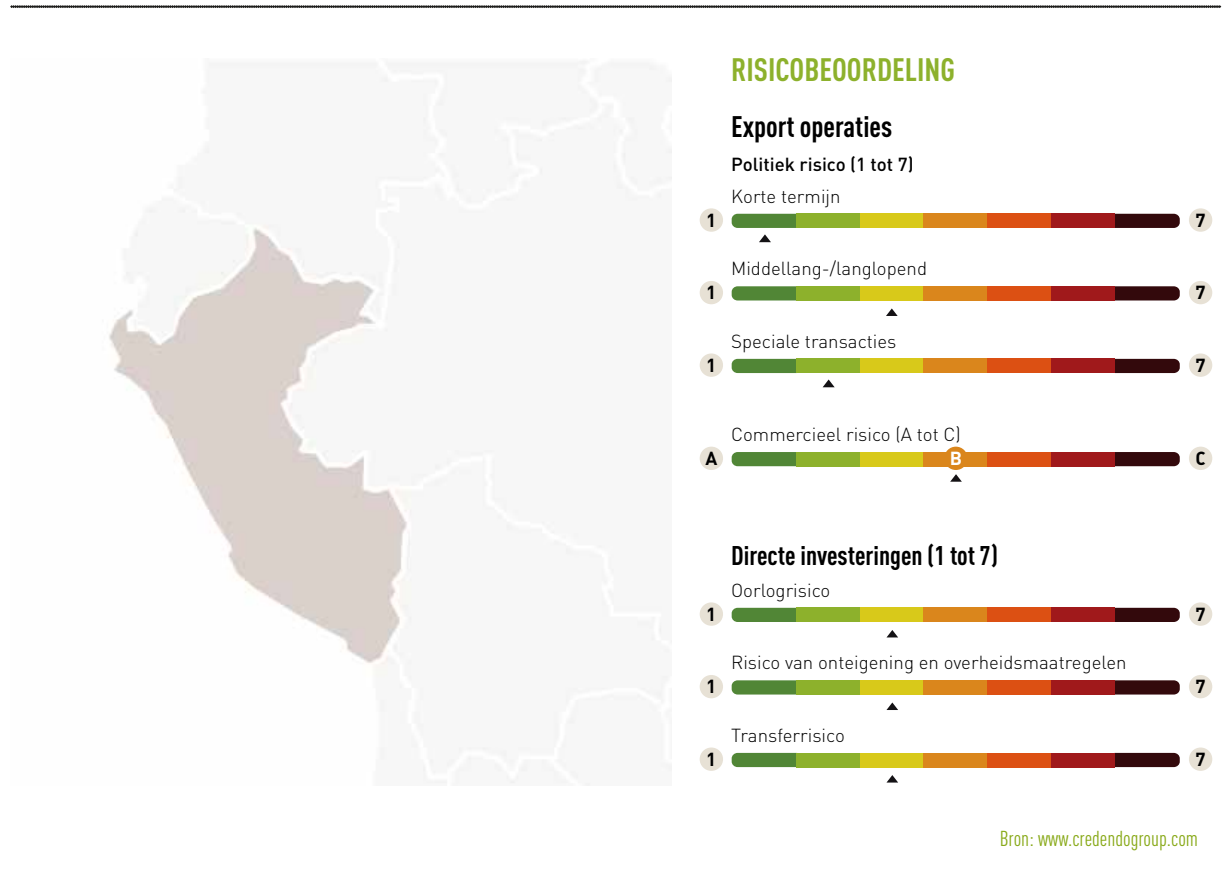
- ◆ mijnbouw (24%),
- ◆ financiën (18,7%),
- ◆ telecommunicatie (17,4%)
- ◆ industrie (13,8%)
- ◆ energie (12,2%)

VOORRAAD DBI
(op 31 december 2013)

Bron: ProInversión (2014)

2.4 RISICOBEOORDELING

2.4.1 RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROUP

Delcredere|Ducroire, Belgisch openbaar kredietverzekeraar en lid van de Credendo Group, verzekert bedrijven en banken tegen politieke en commerciële risico's van internationale handelstransacties die vooral betrekking hebben op uitrustingsgoederen, industriële projecten, aannemingswerken en diensten aan ondernemingen. Daarnaast werkt de Credendo Group voor deze risico's samen met banken op

basis van risk-sharingschema's. In het raam van die activiteit stelt de Credendo Group een landenrangschikking op volgens het risico dat ze voor de investeerders inhouden. Voor Peru zijn de conclusies zowel op politiek als op commercieel vlak goed.

UITVOER

De “politieke risico’s” waaraan investeerders in Peru worden blootgesteld zijn miniem. Ze situeren zich in klasse 1 op korte termijn, in klasse 3 tot gemiddeld op lange termijn en in klasse 2 voor de speciale transacties. Met “politieke risico’s” bedoelt men alle gebeurtenissen in het buitenland die voor de verzekerde of debiteur overmacht vormen zoals oorlogen, revoluties, natuurrampen, deviezenschaarste en willekeurige overheidsmaatregelen.

Het “commerciële risico” situeert zich in klasse B, d.w.z. een gemiddeld risico. Het gaat om het risico dat de buitenlandse privédebiteur in gebreke blijft, nl. dat hij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen of dat hij er zich aan onttrekt zonder wettige reden. Het commerciële risico wordt niet alleen bepaald door de microsituatie van de debiteur zelf, maar ook door macro-economische systeemgebonden factoren die de betalingscapaciteit van het geheel aan debiteuren in een land beïnvloeden.

Zowel voor exporttransacties met kortlopend krediet als voor transacties met middellang/langlopend krediet kan de Credendo Group in “open account” dekking verlenen tegen het politieke en het commerciële risico, d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden. De maximale dekking door de Credendo Group voor het land werd vastgelegd op EUR 1.600 miljoen voor de korte termijn en de speciale transacties en op EUR 1.350 miljoen voor de middellange/ lange termijn en de investeringen.

Conform de OESO-regeling is de maximale aflossingstermijn voor transacties op middellange- en lange termijn naar Peru vastgesteld op 10 jaar. Financieringen van concessionele aard zijn uitgesloten.

DIRECTE INVESTERINGEN

De Credendo Group verzekert de investeringen in dit land tegen 1) het risico op oorlog, 2) het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen en 3) het transferrisico i.v.m. de betaling van de dividenden of de repatriëring van kapitaal. Die risico’s kunnen afzonderlijk worden verzekerd, maar ook in alle mogelijke combinaties. Alle aanvragen worden geval per geval behandeld op basis van een gedetailleerde analyse.

Het risico op oorlog omvat zowel het risico op een extern conflict als het risico op binnenlands politiek geweld. Het binnenlandse politieke geweld omvat, op zijn beurt, het extreme geval van een burgeroorlog, maar ook de risico’s op terrorisme, burgeroproer, sociaaleconomische conflicten en raciale en etnische spanningen. Peru haalt hiervoor een goede score van 3 op 7.

Het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen heeft niet enkel betrekking op de risico’s op onteigening en het niet-nakomen van de contractuele verbintenissen door de overheid, maar ook op de risico’s die verband houden met de (slechte) werking van het gerechtelijke apparaat en de potentiële negatieve gedragswijzigingen ten aanzien van buitenlandse investeerders.

Het transferrisico is het risico dat voortvloeit uit een gebeurtenis of een beslissing van de buitenlandse overheid die de transfer van het bedrag van de door de debiteur betaalde vordering verhindert. Met een score van 3 op 7 rangschikt het land zich in de categorie van gemiddelde risico’s.

Meer informatie is beschikbaar op:
www.credendogroup.com.

2.4.2 ANDERE RISICO-INDICATOREN

Tal van instellingen maken inschattingen van de risico's van zakendoen in een land. We geven hier slechts een selectie van de bekendste.

- ◆ In het **“Global Competitiveness Report 2013-2014”** van het World Economic Forum, staat Peru op een 61^e plaats van de 148 staten die gerangschikt worden op basis van hun concurrentiekracht. Dit is een stijging van een 20-tal plaatsen over de laatste jaren. De positieve punten belicht in het rapport zijn de goede macro-economische prestaties en de efficiëntie van de goederen-, financiële en arbeidsmarkt.
- ◆ Het land is 51^e op 138 wat betreft de vlotheid waarmee handel kan worden gedreven, dit volgens het **Global Enabling Trade Report 2014** van het World Economic Forum. Peru behaalt zelfs een 4^e plaats op het criterium van de markttoegang. Volgens de peiling zijn de drie meest problematische factoren voor export naar Peru de stringente procedures, de hoge kosten en de vertragingen veroorzaakt door het internationale transport en ten slotte de binnenlandse technische vereisten.
- ◆ In het **Doing Business**-rapport van de Wereldbank worden landen beoordeeld in functie van de vlotheid om er zaken te doen. Een hoge ranking duidt op een juridisch kader dat gunstig is voor de handel. Peru bevindt zich op een 42^e positie op 189 landen en op de 2^e positie binnen Zuid-Amerika.
- ◆ Het landenrisico van Peru wordt door de **OESO** geëvalueerd als 3 op een schaal van 7, een gematigd risico.
- ◆ De kredietbeoordelaars **Standard & Poor's**, **en Fitch** kennen Peru een BBB+ status toe, met een stabiel vooruitzicht. Het land zag zijn rating bij Standard & Poor aanzienlijk verhoogd worden in augustus 2013 en stak zo Brazilië en Mexico voorbij. **Moody's** van zijn kant geeft het land een BAA, met een positief vooruitzicht. Deze drie rankings zijn “investment grades” en stemmen overeen met een zwak investeringsrisico. Peru is de Zuid-Amerikaanse economie die het best gerangschikt staat na Chili.
- ◆ Volgens de **Index of Economic Freedom 2014** van de Heritage Foundation, die de economische vrijheid evalueert, rangschikt Peru 47^e op 177 met een score van 67,4 (“moderately free”) boven het mondiale en regionale gemiddelde.

3

SECTORALE BENADERING

3.1	MIJNEN	44
3.2	ENERGIE	50
3.3	INFRASTRUCTUUR	56
3.4	AGRO-INDUSTRIE	60

3.1 MIJNEN

EEN ECONOMISCHE SECTOR MET GEWICHT

De mijnactiviteit heeft altijd een prominente plaats ingenomen in de economische ontwikkeling van het land, zowel in de pré-Inka, in de Inka-, in de koloniale als in de republikeinse periode.

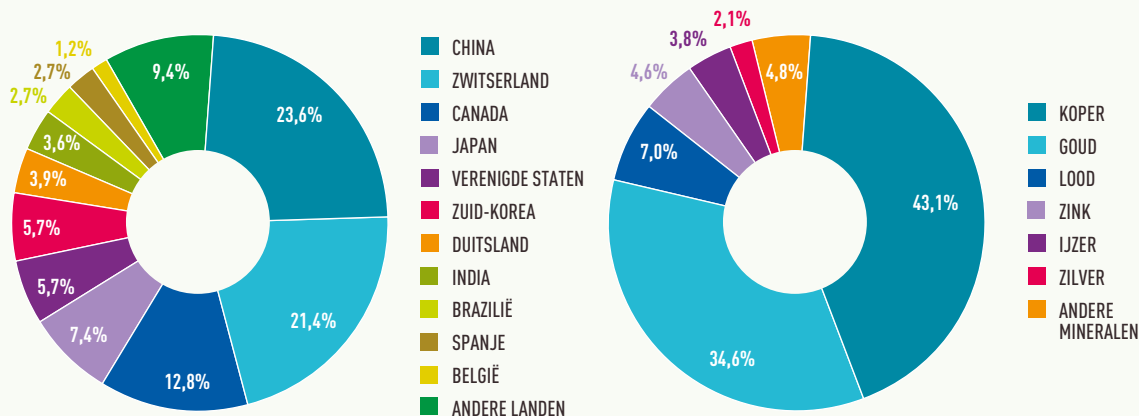
Gecombineerd met die van de koolwaterstoffen, droeg de sector voor 12,1% bij aan het Peruviaanse BBP in 2013 (zie sectie 2.1.1 BBP). Het INEI, het officiële orgaan van de statistieken van de Peruviaanse overheid, kent 7,8% toe aan metalen en 2% aan de petroleumproducten. De rest zou in wezen toekomen aan de non-metaalhoudende mineralen en de secundaire productie. De groei wordt geschat op 2,4% voor 2013 en op 9,4% voor 2014.

De mijnproducten vertegenwoordigden 55% van de Peruviaanse export in 2013 (USD 22,7 miljard). Dit bedrag wordt geraamd op USD 23,1 miljard voor 2014 en op USD 27 miljard voor 2015. De prijzen van de mineralen op de internationale markten blijven hoog.

Koper en goud vertegenwoordigen samen bijna 80% van de verkopen in waarde. België zou de 11^e bestemming zijn voor Peruviaanse mineralen, de 3^e binnen de EU na Duitsland en Spanje, en zou 1,9% vertegenwoordigen. Zwitserland is de 1^e klant wat goud betreft, volgens het SNMPE (Sociedad Nacional de Minería, Petróleo y Energía). In 2013 had het land 37% van het totaal aangekocht, tegenover 26% en 25% voor respectievelijk de VS en Canada.

Peru organiseert om de twee jaar een van de meest beroemde mijnbouwbeurzen ter wereld. De laatste editie, Perumin 2013, werd gehouden in Arequipa van 16 tot 20 september 2013;

MINERAALEXPORT NAAR LAND EN NAAR TYPE (2013)

Bron: ComexPeru (2014)/Ernst & Young

It is expected an increase in the mining industry output as mineral prices are likely to remain high despite the international price of commodities is trending down.

Guillermo Shinno
Onderminister van mijnen
(maart 2014)

De mijnbouwsector is eveneens een belangrijke bron van deviezen en fiscale opbrengsten. De overheid schat dat de gegenereerde belastingen gelijk zijn aan meer dan 30% van het verkregen totaal. In termen van werkgelegenheid zouden 208.000 werknemers rechtstreeks actief zijn geweest in de sector in 2013 en verschillende miljoenen onrechtstreeks.

EEN VOORRAAD AAN KEUZE

Peru is een van de landen die begunstigd zijn met de meest belangrijke en meest gediversifieerde minerale rijkdommen ter wereld.

In 2012 was het de 3^e grootste producent van koper, zilver, tin en zink. Het land beschikt over de grootste goudvoorraad ter wereld, de tweede grootste koperreserves en de derde grootste zinkvoorraad.

Op het niveau van Latijns-Amerika is het de 1^e producent van goud, zink, tin en lood en de 2^e van koper, zilver en molybdeen.

PERUVIAANSE MIJNBOWSECTOR OP DE WERELDLADDER (GEGEVENS 2012)

Metaal	Aandeel in de wereld-reserves	Aandeel in de wereld-productie	Klassement van de wereldproductie	Rang in de wereld-productie	Rang in de productie in Latijns-Amerika
Zilver	22 %	14 %	Mexico, China, Peru	3 ^e	2 ^e
Zink	8 %	10 %	China, Australië, Peru	3 ^e	1 ^{er}
Tin	6 %	13 %	China, Indonesië, Peru	3 ^e	1 ^{er}
Lood	9 %	5 %	China, Australië, USA, Mexico, Peru	5 ^e	2 ^e
Goud	4 %	6 %	China, Australië, USA, Zuid-Afrika, Rusland, Peru	6 ^e	1 ^{er}
Koper	13 %	7 %	Chili, China, Peru , USA	3 ^e	2 ^e
Molybdeen	4 %	8 %	China, USA, Chili, Peru	4 ^e	2 ^e

Bron: Mineral commodity summaries 2013, US Geological Survey

Peru is ook een van de zeldzame landen in de wereld die beschikken over reserves van niet-metaalhoudende mineralen zoals kalk, fosfaat, diatomiet (eerste Zuid-Amerikaanse producent), van travertijn, van bentoniet...

De meeste grote mijnbouwbedrijven zijn aanwezig in Peru, onder meer Xstrata, Newmont, Glencore, Gold Fields, Freeport-Mc MoRan, Rio Tinto, Anglo American en Barrick.

Het Peruviaanse potentieel blijft echter nog grotendeels onderbenut. Slechts 0,32% van het territorium zou geëxploreerd zijn in 2013 (0,29% in 2012) en 0,9% van de minerale zones zou onder exploitatie zijn (0,8% in 2012). Het productietempo in Peru is minimaal in vergelijking met de aanzienlijke reserves. Nieuwe ontdekkingen en nieuwe productiezones worden verwacht in de komende jaren.

KOLOSSALE INVESTERINGEN

De mijnbouwbranche vertegenwoordigt ongeveer 58% van de totale investeringen in het land. De transparante wetgeving en het aanzienlijke geologische potentieel hebben Peru geholpen bij het aantrekken van kapitaal.

In 2013 ontving het land USD 10 miljard aan investeringen, of 17% meer dan in 2012. Het bedrag zou opnieuw deze grens overschrijden in 2014 en zelfs verhogen met 10%, volgens de laatste verklaringen van de onderminister van mijnen, Guillermo Shinno.

Mining investment in Peru will exceed US\$ 10 billion this year, while the nation's mine output is set to grow 10 percent, as mineral prices still remain attractive.

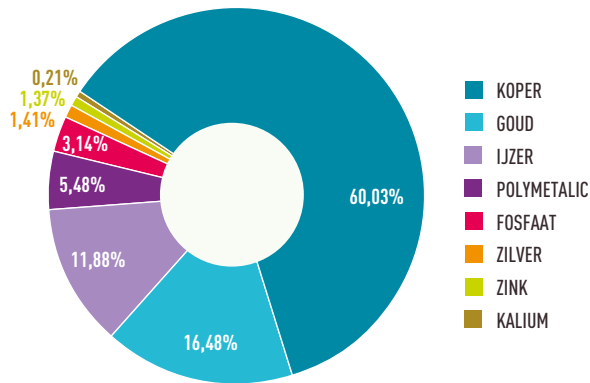
Guillermo Shinno
Onderminister van mijnen
(maart 2014)

Vele investeringsprojecten binnen de sector zijn in onderhandeling, met een globale geschatte waarde van bijna USD 60 miljoen vanaf nu tot 2020.

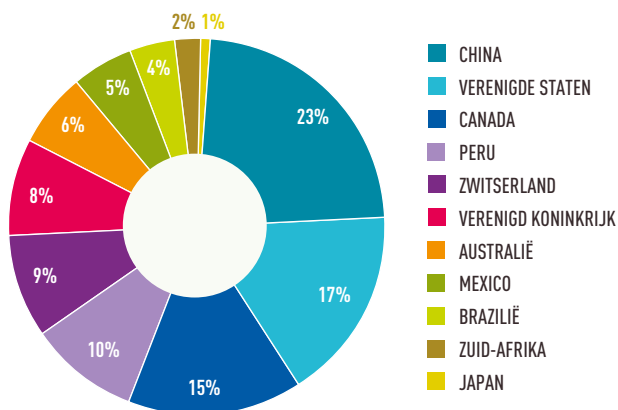
- ◆ USD 35 miljoen zal worden besteed aan de koperbranche, een bewijs van het grote potentieel van dit metaal in Peru. Het land zou de jaarlijkse koperproductie verdubbelen tegen 2016 van 1,3 tot 1,6MT (miljoen metrische ton).
- ◆ China is de belangrijkste buitenlandse investeerder. Het wordt gevolgd door de VS en Canada. De autochtone ondernemingen komen op de 4^e positie met iets minder dan 10% van het totaal.
- ◆ Bijna de helft van de projecten bevindt zich nog in de exploratiefase. 15% heeft betrekking op uitbreidingen van bestaande exploitaties.
- ◆ De regio's Cajamarca (noord), Apurimac en Arequipa (zuid) zijn samen goed voor de helft van de investeringen.

VERDELING VAN DE USD 60 MILJOEN INVESTERINGEN VOORZIEEN VOOR 2014-2020

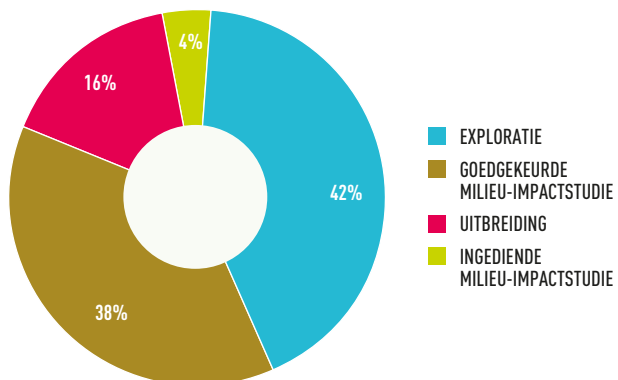
1. Naar mineraal

2. Naar investeringsland (belangrijkste)

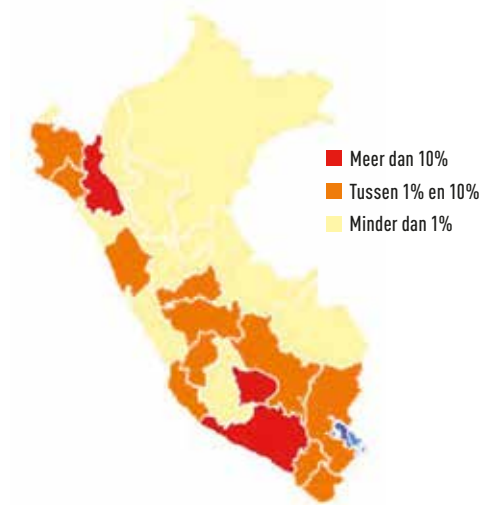

3. Naar voortgang of type project:

4. Naar geografische zone

Geografische zone	Investering (USD)	Percentage
Apurimac	11.900	20,0%
Arequipa	9.802	16,5%
Cajamarca	9.132	15,3%
Moquegua	5.820	9,8%
Junin	5.670	9,5%
Pasco	3.432	5,8%
Cusco	2.736	4,6%
Piura	2.645	4,4%
Ica	2.483	4,2%
Lambayeque	1.599	2,7%
Ancash	1.310	2,2%
Puno	920	1,5%
Huancavelica	630	1,1%
Tacna	600	1,0%
Ayacucho	370	0,6%
Huanuco	350	0,6%
Lima	93	0,2%
Totaal	59.492	100,0%

Bron: Ministerie van energie en mijnen (2014)

Peru beschikt over een van de meest omvangrijke budgetten voor mijnexploitatie ter wereld. Volgens de SNL Metal Economic Group wordt 5% van de jaarlijkse mondiale enveloppe voor de exploratie van non-ferro metalen toegewezen aan Peru. In 2013 positioneerde Peru zich op een 6^e plaats wereldwijd en op een 3^e binnen Latijns-Amerika, na Mexico en Chili.

Peru is one of the most attractive destinations for mining investment due to the high level of its reserves and the legal framework that promotes private investment.

ProlInversión
(2014)

Om de sociale conflicten uit het verleden te vermijden, heeft Peru in 2011 de wet van voorafgaand overleg ("Prior Consultation Law") geratificeerd, die de inheemse volkeren het recht waarborgt op een vrije en geïnformeerde instemming bij projecten (mijnen, maar eveneens petroleum- en gasconcessies) die gepland zijn op hun territorium.

Vertegenwoordigers van Peru, Colombia en Ecuador zijn samengekomen in april 2014 op een conferentie ter bestrijding van de illegale praktijken in de sector. Drie sessies stonden op de agenda: de definitie van en het onderscheid tussen de formele, informele en illegale mijnactiviteiten, de regulering van de mijnactiviteiten en de middelen die ingezet moeten worden om de milieu-impact inherent aan de sector te beperken. De drie landen konden hun verschillende benaderingen uitwisselen.

De Peruviaanse autoriteiten streven naar een strengere milieuwetgeving gericht op duurzaamheid. Dit wijst op de noodzaak voor tweede generatie mijnbouwondernemingen en op aanzienlijke mogelijkheden voor investeringen in de productie en in innovatieve apparatuur.

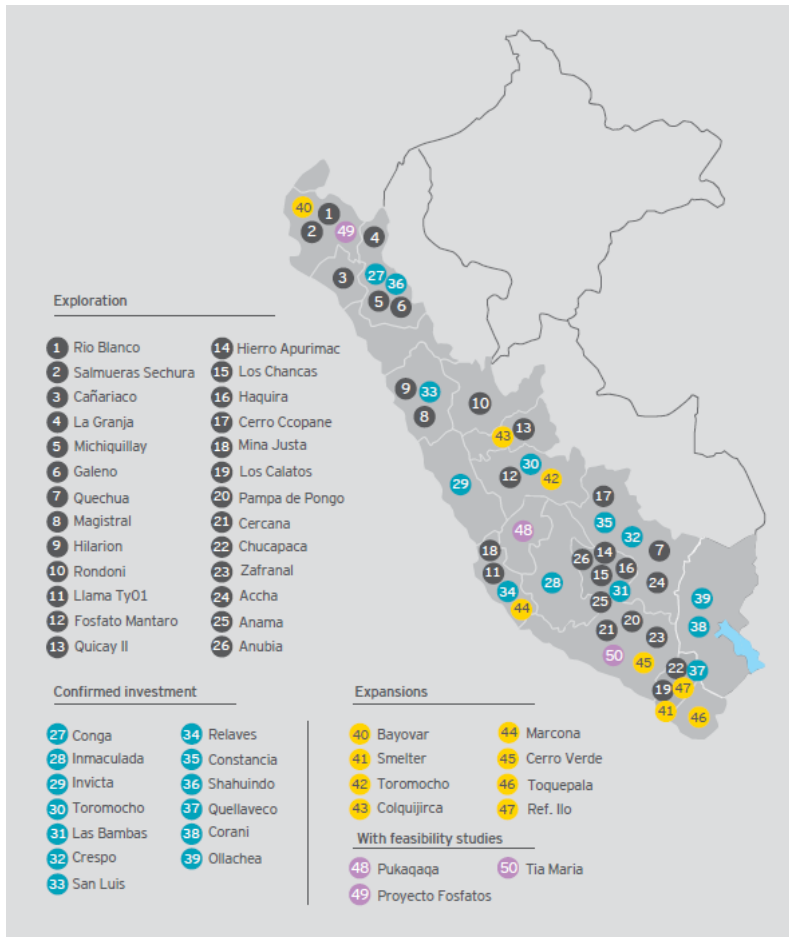

OPPORTUNITEITEN VOOR BELGISCHE ONDERNEMINGEN

- ◇ Veiligheidsuitrusting
- ◇ Gespecialiseerde producten
- ◇ Kippervrachtwagen
- ◇ Shovels
- ◇ Bulldozers
- ◇ Graafmachines
- ◇ Boormachines
- ◇ ...

LIGGING VAN DE BELANGRIJKSTE PERUVIAANSE MIJNPROJECTEN

Bron: Ernst & Young (2014)

3.2 ENERGIE

Een zevental grote bedrijven werden recentelijk opgenomen in de Peruviaanse energiesector, actief in de productie, de transmissie of de distributie. Onder de spelers kunnen ook drie publieke instellingen worden aangeduid:

- ◆ MINEM, ministerie van energie en mijnen
- ◆ COES SINAC, het directiecomité van het nationaal net
- ◆ OSINERGMIN, de nationale regulator op het gebied van energie, petroleum en mijnen.

De overheid heeft aanzienlijke investeringen voorzien in de sector: USD 8 miljard voor 2014.

President Humala wil trouwens de rol van de publieke autoriteit versterken in de energievraagstukken bij het ontwikkelen van de samenwerking tussen de publieke en de private sfeer, evenals in de strengere wetgeving op het milieuniveau.

CONSUMPTIE

De energieconsumptie in Peru is tijdens het laatste decennium met gemiddeld 8% op jaarbasis gestegen. Dit ritme zou 9% kunnen bereiken tegen 2035. De maximale vraag bedroeg 5.575 MWh in 2013 en wordt geschat op 7.993 MWh voor 2017.

Naast de bevolkingsaan groei zijn er twee hoofd factoren die de progressie van de energievraag verklaren: de toenemende elektrificatie van het grondgebied en de aanhoudende economische groei, vooral op industrieel vlak.

Hoewel de regio's van Lima en de kust reeds goed uitgerust zijn, moet de rest van het land nog worden voorzien van infrastructuur. Eind 2012 flirtte het nationale elektrificatiepeil met 90% (87,2%), maar bedroeg het slechts 63% op het platteland. Het nationale rurale elektrificatieplan voorziet in een investering van USD 990 miljoen in de periode 2013-2016. Meer dan 3 miljoen Peruvianen zouden er van genieten.

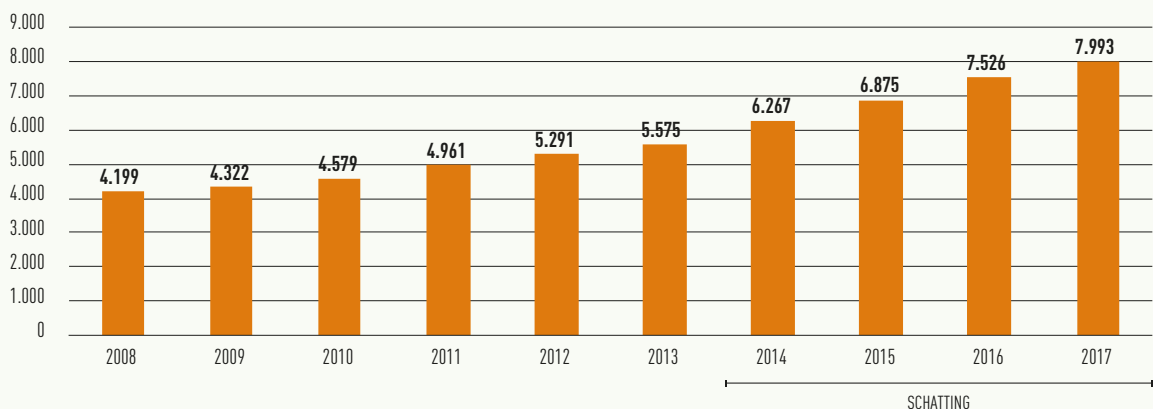
NATIONALE RURALE ELEKTRIFICATIEPLAN 2013-2016

JAAR	AANTAL PROJECTEN	INVESTERING (IN USD)	AANTAL BEGUNSTIGDEN
2013	372	326.862.200	876.402
2014	412	309.202.579	954.881
2015	422	177.185.579	679.347
2016	276	178.607.819	623.049
Total	1.482	991.858.177	3.133.679

Bron: MINEM (2013)

De elektriciteitsprijzen zijn relatief laag in Peru, een competitief voordeel dat de Peruviaanse industrie ten goede komt. Ze kunnen daardoor niettemin stijgen met 10% in 2015, volgens het consultancy bedrijf Apoyo Consultoria. De meest energieverslindende sectoren kunnen geraakt worden, zoals de mijnen (25% van de totale consumptie), de ijzer en staal verwerkende industrie, evenals de textiel en de visserij.

MAXIMALE VRAAG (MWh)

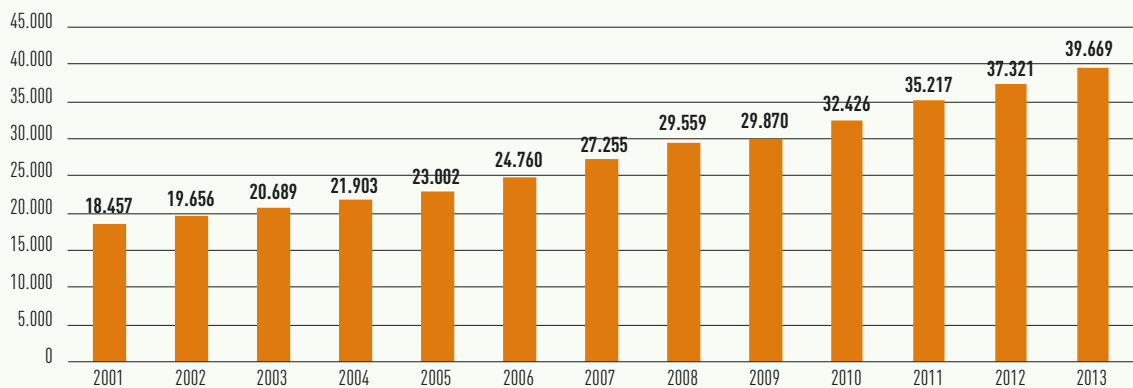
Bron: COES / MINEM (2014)

PRODUCTIE

De elektriciteitsproductie bereikte 39.669 GWh in 2013, of 6,3% meer dan in 2012. Ze is meer dan verdubbeld in 12 jaar, op een gemiddeld tempo van 6,6% op jaarbasis sinds 2001.

De primaire hulpbronnen van Peru laten het toe om autonoom te zijn op het gebied van elektriciteit. De productie hangt bijna exclusief af van twee vectoren: de waterkrachtactiviteit en de thermische centrales die functioneren op natuurlijk gas.

ENERGIEPRODUCTIE (in GWh)

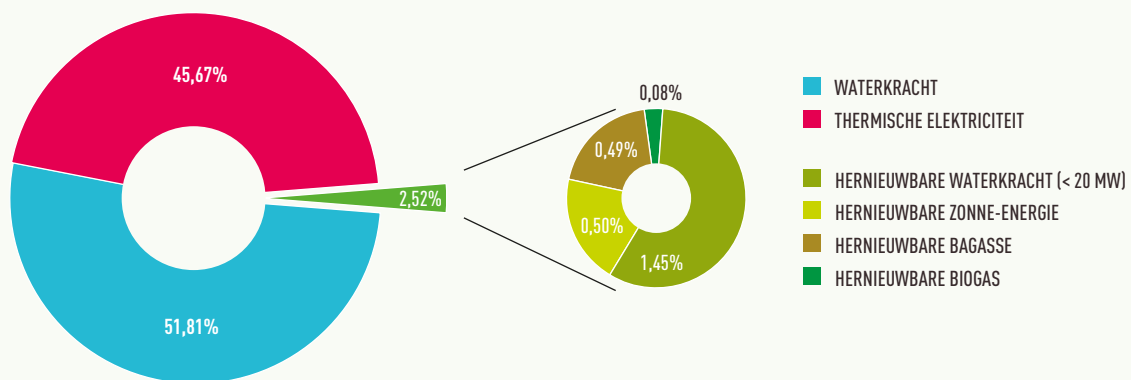
Bron: OSINERGMIN (2014)

ENERGIEPRODUCTIE 2012-2013

TYPE ENERGIE	2012		2013		EVOLUTIE 2012/2013	
	GWh	%	GWh	%	GWh	%
Waterkracht	20.389,74	54,63%	20.551,75	51,81%	162,02	0,79%
Thermische elektriciteit	16.250,08	43,54%	18.118,15	45,67%	1.868,08	11,50%
Hernieuwbaar						
Waterkracht (< 20MW)	458,86	1,23%	576,81	1,45%	117,95	25,70%
Zon	59,70	0,16%	196,93	0,50%	137,23	229,88%
Bagasse	133,45	0,36%	194,62	0,49%	61,17	45,84%
Biogas	29,36	0,08%	31,17	0,08%	1,81	6,17%
Totaal	37.321,18	100,00%	39.669,43	100,00%	2.348,25	6,29%

Bron: COES (2014)

ENERGIEMIX 2013

Bron: COES (2014)

HYDRO-ELEKTRISCHE ENERGIE

De productie van waterkrachtcentrales bereikte 21.129 GWh in 2013, een stijging van 1,34% in vergelijking met 2012. Volgens de officiële criteria worden enkel de installaties met een capaciteit van minder dan 20MW beschouwd als een hernieuwbare bron.

De bedrijven Electroperú en Edegel verzekeren samen de helft van de hydro-elektrische productie van het land.

De hydraulische sector geniet een potentieel van 60.000 MW, terwijl momenteel maar 5% wordt geëxploiteerd. De geïnstalleerde capaciteit bereikt in feite minder dan 3.000 MW.

Om het hoofd te bieden aan de groeiende elektriciteitsvraag zouden 15 nieuwe centrales met een gecombineerd vermogen van 2.300 MW tegen 2016 het daglicht moeten zien. De autoriteiten blijven de waterkrachtproductie en de installatie van transmissielijnen bepleiten.

Hoewel hydro-elektriciteit Peru historisch als primaire energiebron heeft gediend, neemt zijn monopolistische rol geleidelijk af, naarmate de exploratie van natuurlijk gas aan terrein wint en Peru meer thermische energie kan leveren.

THERMISCHE ENERGIE

De koolwaterstofindustrie kende een vooruitgang van 5,8% in 2013. Nieuwe petroleum- en gasreserves worden regelmatig ontdekt en verzekeren de groei van de sector, die in 2014 10,8% zou moeten bereiken volgens de voorspellingen van de BCRP. Deze bronnen voorzien eveneens in de ontwikkeling van petrochemische activiteiten.

GAS

De thermische vector maakt voornamelijk gebruik van aardgas als primaire bron. Deze laatste vertegenwoordigt 41% in de nationale energiemix. De elektriciteitsproductie op basis van natuurlijk gas steeg met 11,05% in 2013.

De overheidssubsidies uitgekeerd voor de extractie laten toe om de energieprijzen artificieel laag te houden, hoewel de toekomstige prijstoeename angst inboezemt.

De belangrijkste ondernemingen van het land zijn Enersur, Kallpa en Edegel. Zij vertegenwoordigen met zijn drieën 90% van de thermo-elektrische generatie.

De geplande ontwikkelingen rond het natuurlijke gasveld van Camissa zullen toelaten om het energieaanbod van het land te versterken en zullen helpen bij het afremmen van de verwachte prijsstijgingen, volgens Apoyo Consultoria. Het project, met een geschatte waarde van USD 15 tot 20 miljard, bestaat uit drie delen: de bouw van een nieuwe pijpleiding (Gazoducto Sur Peruano), van een petrochemisch complex en meerdere thermo-elektrische centrales in het zuiden van het land.

Negen projecten zijn in opbouw voor een extra thermo-elektrische kracht van in totaal 2.100 MW.

LNG is recentelijk sterk ontwikkeld met een productie van 104.000 vaten per dag in 2013, of 25% meer dan in 2012. Peru is bovendien het enige land in Latijns-Amerika dat uitgerust is met een LNG-terminal. Een voorzieningssysteem met een capaciteit van 130.000 m³ zou het daglicht moeten zien. De toe te kennen investering belooft USD 250 miljoen.

PETROLEUM

De petroleumsector is zelf ook in groei. De productie is gestegen met bijna 23 miljoen vaten in 2013 volgens MINEM.

De exploitatie van nieuwe loten gelegen in het Amazonebekken dichtbij Loreto zouden de petroleumvolumes met ongeveer 10% moeten verhogen in 2014 en het gebruik van de Nor Peruano-pijpleiding verbindt het Amazonebekken met de kust.

De modernisatie van enkele raffinaderijen staat eveneens op de agenda, te beginnen met die van Talara. Het project heeft een geschatte waarde van USD 3,5 miljard en is de grootste investering uit de Peruviaanse geschiedenis.

The Talara Refinery responds to the interests of the country, to a policy and strategy of strengthening the energy and petroleum security[...]it will generate more employment, improve the environment, bring a cutting edge technology for the future of the country, especially to Piura. [...] This modernization project should be remembered as the largest investment, thanks to a coherent national policy.

Ollanta Humala

Peruviaanse president

(30 mei 2014, ceremonie ter ondertekening van het contract)

HERNIEUWBARE ENERGIE

Het MINEM definieert hernieuwbare energie als energie geleverd door de zon, de wind, biogas, biobrandstoffen en geothermische energie, zonder de waterkrachtinstallaties van minder dan 20 MW te vergeten.

De groene branche blijft echter grotendeels onderbenut in Peru. Ze vertegenwoordigt vandaag slechts 2,52% in de energiemix. Ze is nochtans op een exponentiële wijze gegroeid sinds 2009. Dit eerste jaar werd een productie van 1,8 GW geregistreerd (enkel biomassa) terwijl in 2013 223 GWh werd getotaliseerd, indien de biomassa-, biogas- en zonne-energiesector worden meegerekend.

De wet ter promotie van hernieuwbare energie, aangenomen in 2008, voorziet in fiscale en tarifaire voordelen. Ze garandeert een prioritaire aankoop van deze energie tot 5% van de nationale elektriciteitsconsumptie via het netwerk.

Het MINEM heeft meerdere aankoopcontacten voor hernieuwbare energie toegekend en dit voor een periode van 20 jaar. Enkele mini-waterkrachtcentrales, evenals een paar non-conventionele hernieuwbare energie-installaties (biomassa, windkracht, zonne-energie) zijn vandaag in gebruik of in ontwikkeling.

Op basis van een analyse van de energieconsultant CINYDE zouden de investeringen in 2020 USD 13 miljoen kunnen bereiken.

WINDENERGIE

De hernieuwbare sector die het meeste potentieel vertoont is windenergie, geschat op 22.000 MW. Momenteel wordt slechts 0,65% gebruikt.

De exploitatiekost is relatief laag en de windomstandigheden zijn zeer gunstig tot zelfs bij de beste van de wereld volgens sommige studies.

ContourGlobal Latam, een filiaal van een New Yorks energiebedrijf, heeft USD 25 miljoen geïnvesteerd in de constructie van twee windparken op industriële schaal in Cupisnique en in Talara, in het noorden van het land, met een capaciteit van 114 MW. Hun succes hangt af van toekomstige investeringen in gelijkaardige projecten.

Het Duitse Sowitec, in volle expansie in Zuid-Amerika, heeft al activiteiten ontwikkeld in Piura, in Ica en in Cajamarca.

ZONNE-ENERGIE

Het zonne-energiepotentieel wordt geschat op 3.000 MW. Net zoals het noorden van Chili, is ook Peru een van de meest aantrekkelijke regio's op onze planeet omwille van de sterke concentratie van UV-stralen die er wordt waargenomen.

President Humala heeft eind 2012 het zonnepark Tacna (20 MW) ingehuldigd, de eerste fotovoltaïsche infrastructuur aangesloten op het nationale stroomnet. Bij die gelegenheid heeft hij de ambitieuze uitdaging gelanceerd om van zonne-energie de belangrijkste energiebron van het land te maken tegen 2050. Een tweede installatie met een zelfde capaciteit opende haar deuren in maart 2013 in Moquegua: Panamericana Solar 20.

Deze vector is een buitenkans voor de belangrijkste rurale elektrificatiedoelstelling van het MINEM. De zomer van 2013 markeerde de kickoff van een groots project dat bestaat uit de plaatsing van 1.600 zonnepanelen om elektriciteit te leveren aan de armste gezinnen in de provincie Contumaza. Het volledige programma, waarin

USD 200 miljoen wordt geïnvesteerd, voorziet in de installatie van 12.000 fotovoltaïsche structuren die energie zullen leveren aan meer dan een half miljoen huizen. De eerste fase van het project bestaat uit huishoudelijke oplossingen in arme wijken, terwijl de volgende fase aanbestedingen zal lanceren voor de belangrijkste apparatuur.

ANDERE HERNIEUWBARE BRONNEN

Biomassa was de eerste hernieuwbare energiebron die ontwikkeld werd in Peru. Maple Ethanol, bekend voor zijn biobrandstofproductie op basis van maïs, is recentelijk omgeschakeld op een nieuwe grondstof: bagasse, een vezelresidu dat vrijkomt bij het persen van suikerriet. Deze niche behelst interessante opportuniteiten. De firma Petramas ontwikkelt dan weer biogas.

Peru maakt eveneens deel uit van de top 100 van landen in termen van geothermisch potentieel, geschat op 3.000 MW, vooral in de regio van Arequipa.

OPPORTUNITEITEN VOOR BELGISCHE ONDERNEMINGEN

- ◇ Veiligheidsuitrusting
- ◇ Gespecialiseerde producten
- ◇ Windturbines
- ◇ Fotovoltaïsche zonnepanelen
- ◇ Graafmachines
- ◇ Machines voor tunnelboringen
- ◇ Buizen, pijpen en slangen (in ijzer, in staal en in plastic)
- ◇ Heftrucks
- ◇ Boorplatforms voor de productie van gas en petroleum
- ◇ ...

3.3 INFRASTRUCTUUR

De infrastructuursector vertoont een aantrekkelijk potentieel, dankzij de combinatie van verschillende factoren zoals de economische groei (gemiddeld 6,4% gedurende de voorbije 10 jaar) en de steunmaatregelen vanwege de overheid ten voordele van de privésector voor constructieprojecten. Analisten schatten de investeringen noodzakelijk om het huidige infrastructuurdeficit te temperen tussen de USD 30 tot 88 miljard.

TRANSPORT

De huidige regering verleent prioriteit aan de transportinfrastructuur. Haar doelstelling is om de competitiviteit van het land te versterken en een logistische hub te construeren die Latijns-Amerika integreert in de economische zone Azië-Pacific.

De ministers van transport en communicatie hebben een investeringsprogramma opgericht voor een totaalbedrag van ongeveer USD 18 miljard tegen 2016. De eerste minister Rene Cornejo heeft verklaard dat de overheid in 2014 contracten ter waarde van USD 13 miljard zou toewijzen. Het agentschap ProInversión (www.proinversion.gob.pe) groepeerde investeringsopportuniteiten voor de professionelen van het domein.

INVESTERINGSPROGRAMMA 2014-2016

INFRASTRUCTUREN	INVESTERINGEN (IN MILJOEN USD)
Wegen	11.421
Spoorweg	5.300
Luchthavens	420
Havens	548
Kanalen	87
Totaal	17.776

Bron: Ministerie van transport en communicatie (2014)

INVESTERINGSOPPORTUNITEITEN IN DE TRANSPORTINFRASTRUCTUUR

PROJECT NAME	STATUT	ESTIMATED INVESTMENT	TYPE OF CONCESSION	CONCESSION PERIOD	ESTIMATED AWARD DATE
The Amazon Waterway	Called	USD 69.4 million (VAT not included)	Co-financed	20 years	2 nd quarter 2014
Lines 3 and 4 of the basic network of the metro of Lima and Callao	To be called	Under evaluation	Co-financed	35 years	2015
Huancayo-Huancavelica railway	To be called	Under evaluation	Co-financed	30 years	1 st quarter 2015
Fast monorail mass transportation system - Arequipa	Under evaluation	Studies in progress	Co-financed	?	2015
Longitudinal de la Sierra highway, section 4	To be called	The sector is conducting the final engineering studies	Co-financed	25 years	1 st quarter 2015
Longitudinal de la Sierra highway, section 5	To be called	The sector is updating the upgrading and improvement cost	Co-financed	25 years	2 nd quarter 2015
Panamericana Sur highway, section ICA-DV.Quilca	Under evaluation	Under evaluation	Self sustaining	?	2015
Concessions in urban areas peripheral ring road	Under evaluation	Studies in progress	Co-financed	?	1 st quarter 2015

Bron: ProInversión (30 april 2014)

WEGEN

Het Peruviaanse wegennetwerk dekt ongeveer 80.000 km, waarvan minder dan de helft is verhard. Het verbindt alle regio's van het land ondanks de complexe geografie. Drie hoofdlijnen doorkruisen Peru van noord naar zuid:

- ◆ de mythische "Panamerican" die langs de kust loopt (2.700 km van Tumbes naar Tacna),
- ◆ de Longitudinal van Sierra (3.500 km van Piura naar Puno) en
- ◆ de Longitudinal van Selva (2.800 km van Cajamarca naar Junin).

De autosnelweg "Longitudinal van Sierra" valt onder de prioriteiten van de minister van transport en communicatie. De doelstelling is om de 1.500 km die er nog niet zijn te plaveien en 2.000 km die reeds verhard zijn en lijden onder een gebrek aan onderhoud te vernieuwen. Het bedrag voor deze werken wordt geraamd op USD 4 miljard.

De autoriteiten ambiëren eveneens de creatie van een secundair netwerk om zo de kust en de steden in het bergachtige hinterland beter met elkaar te verbinden. Dit zou een bijkomende kost van USD 9 miljard met zich meebrengen. De bouw van een ringweg om Lima te ontstoppen wordt momenteel bestudeerd. In april 2014 heeft de minister ook een plan uit de doeken gedaan voor een nieuwe weg die Tacna zou verbinden met de Boliviaanse hoofdstad La Paz. De kost wordt geschat op USD 182 miljoen.

SPOORWEG

Met ongeveer 2.000 km, is het spoorwegnet redelijk beperkt. Hoewel het netwerk zowel dient voor het transport van passagiers- als van goederen, wordt het overwegend gebruikt voor het vervoer van minerale producten. Het mijnbedrijf Southern Peru bezit bovendien 240 km aan sporen.

Ferrocarril Central Andino baat de belangrijkste Peruviaanse spoorlijn uit, met name tussen Lima en Huancayo. Zij heeft sinds 2000 USD 10 miljoen geïnvesteerd in de modernisatie van de sectie en voorziet momenteel in een uitbreiding van de capaciteit.

Omvangrijke projecten zijn gepland voor het stedelijke transportnetwerk in de hoofdstad, waar 1/3 van de bevolking leeft. Vier nieuwe metrolijnen zullen worden gebouwd bovenop de huidige enkelvoudige lijn, operationeel sinds 2012, en de reeds bestaande bus- en treinverbindingen.

Een consortium ("Consortio Nuevo Metro de Lima") bestaande uit twee Spaanse bedrijven, een Italiaans en een Peruviaans, hebben eind maart 2014 de concessie voor de bouw en het onderhoud van de tweede metrolijn van Lima verkregen. De bouw zal USD 5,6 miljard kosten, waarvan USD 3,8 betaald zal worden door de overheid en de rest door het consortium. De autoriteiten verklaren dat het om het grootste infrastructuurproject van Peru gaat. Het tracé van 35 km zal het district van Ate in het noordoosten van de hoofdstad verbinden met de haven van Callao, via de internationale luchthaven Jorge Chavez. De metrolijn zou volgens de voorspellingen 600.000 passagiers per dag transporteren.

LUCHTHAVENS

Het luchttransport is ontwikkeld en bedient 21 grote steden met regelmatige vluchten. Het Amazonewoud heeft eveneens luchthavens, die soms de enige manier zijn om geïsoleerde bevolkingsgroepen te bereiken in zones die ontoegankelijk zijn via de weg.

Vier grote bedrijven verzekeren de binnenlandse verbindingen: Lan Perú, Taca Perú, Star Perú en Peruvian Airlines. De belangrijkste Peruviaanse luchthavens zijn die van Lima, Cusco, Trujillo en Arequipa.

De internationale luchthaven Jorge Chavez is een van de belangrijkste van Zuid-Amerika, zowel voor het vervoer van passagiers, vracht als van post. Dankzij zijn ligging is het een echte internationale hub geworden. Het wordt uitgebaat door Lima Airports Partners (LAP) en verwelkomde in 2012 13 miljoen reizigers en 19 luchtvaartmaatschappijen. In 2013 heeft de overheid LAP een perceel toegekend teneinde de luchthavenzone verder uit te breiden en er bijkomende landingsbanen aan te leggen, evenals parkeerzones en een nieuwe terminal.

Een tweede groot project betreft de internationale luchthaven van Chinchero-Cusco (AICC), dat in 2013 werd opgestart door ProInversión, om de verbinding tussen Cusco en de hoofdstad, twee toeristische trekpleisters, te verbeteren. Het project omvat de ontwikkeling, de bouw en uiteindelijk de financiering van de luchthaven en bijbehorende administratie, het beheer en het onderhoud, via een concessie die over 30 jaar loopt. Het geraamde investeringsbedrag loopt op tot USD 356 miljard.

HAVENS

Peru telt 19 maritieme havens. Die van Callao, ideaal gelegen in het centrale gebied van de Peruviaanse kust, is de belangrijkste. De haven wordt uitgebaat door Dubai Port World en is goed voor 90% van het nationale maritieme verkeer. De oceaanschepen hebben toegang via de straat van Magellan of via het Panamakanaal.

De installaties hebben momenteel onvoldoende capaciteit en technologie om te voldoen aan de dagelijkse goederenstroom. Het gebrek aan moderne infrastructuur maakt de exploitatiekosten relatief duur en beïnvloedt de maritieme competitiviteit van Peru. Het laden en het lossen kosten USD 90 in Callo, of drie keer meer dan in

Guayaquil (in Ecuador) voor dezelfde dienstverlening. Het AFIN (Associatie voor de bevordering van nationale infrastructuur) becijfert het haven-uitrustingsdeficit op USD 708 miljoen.

Investerings van meer dan USD 1 miljard zijn voorzien tussen de laadplaatsen in het noorden en in het zuiden. Een derde kaai zal worden gebouwd voor een bedrag van USD 200 miljoen. Dankzij de concretisering van deze projecten zal het de meest moderne haven aan de westkust van Zuid-Amerika worden, uitgerust met de beste installaties.

Om die van Callao te ondersteunen lijkt de privatisering van de naburige havens noodzakelijk. Enkele zijn al onder concessie geplaatst (Piata, Martani en Yurimaguas), terwijl anderen in de procedure zitten. De bouw van de terminal van Ica figureert ook in de havenprojecten.

KANALEN

De binnenvaart is onvermijdelijk, gezien de moeilijke toegang tot de jungle over de weg en via de lucht. De uitdieping van het Amazonebassin, die de meerderheid van de rivieren in het land omvat, is een prioriteit.

De vier hoofdhavens zijn Iquitos, die meer dan 80% van het rivierverkeer voor zijn rekening neemt, Yurimaguas, Port Maldonado en Pucallpa.

CONSTRUCTIE

De woningbouw boomt in Peru. Daarnaast werden de afgelopen jaren ook een twintigtal nieuwe commerciële centra ingehuldigd.

De binnenlandse cementproductie, een indicator gebruikt om de evolutie van de sector te meten, is gestegen met 13% in 2013. De import van bouwmaterialen, zoals kranen, neemt toe. In 2013 bedroeg de algemene groei van de branche ongeveer 10%.

De nieuwe woningen werden hoofdzakelijk opgetrokken in Lima (30% van het totaal) en in het noorden van het land. De hoofdstad zelf vereist 50.000 bijkomende huizen op jaarbasis en de nood in heel Peru zou 500.000 units bedragen tegen 2015.

Verschillende eigenaars bouwen echter zelf hun woning. Dit segment vertegenwoordigt 60% van de markt. Huisvestingsprogramma's gesubsidieerd door de staat maken deel uit van de sociale integratieprojecten van de overheid.

Het ministerie van economie en financiën heeft in juli 2012 een wet gestemd die buitenlandse bouwbedrijven niet langer verplicht om over startkapitaal te beschikken in Peru om deel te kunnen nemen aan aanbestedingen gelanceerd door de Peruviaanse autoriteiten. Deze maatregel stimuleert de investering in de Peruviaanse bouwsector, waarvan de sterke groei gedurende de volgende 20 jaar aangehouden zou moeten worden.

OPPORTUNITEITEN VOOR BELGISCHE ONDERNEMINGEN

- ◇ Huizenbouw
- ◇ Spoorwegexpertise
- ◇ Dredging
- ◇ Havenwerken
- ◇ Bouw van wegen en autosnelwegen
- ◇ Bouw van luchthavens
- ◇ Veiligheidsuitrusting
- ◇ Kranen
- ◇ Graafmachines
- ◇ Bulldozers
- ◇ Maalmachines
- ◇ ...

3.4 AGRO-INDUSTRIE

EEN GEOGRAFISCH VOORDEEL

De Peruviaanse agro-industriële sector is in volle expansie. De zeer gediversifieerde geografische en klimaatzones stellen Peru in staat om het hele jaar door verse producten te telen en te exporteren. De omgekeerde seizoenen in vergelijking met de partnerlanden in het noordelijke halfrond zijn eveneens een voordeel.

De kuststreek herbergt de meerderheid van de moderne landbouwbedrijven die gericht zijn op export. Ze wordt gekenmerkt door een stabiel klimaat doorheen het jaar en door een bodem die geschikt is voor mechanisatie en irrigatie. 87% van deze gronden wordt geïrrigeerd, tegenover 36% op nationaal niveau.

De asperge is het paradepaardje, dat de weg naar de internationale landbouwmarkt heeft geopend. Peru is er de 3^e grootste producent van ter wereld, maar de 1^e exporteur. Daarnaast worden onder andere volgende producten geteeld en geëxporteerd: cacao, suikerriet, paprika, artisjokken, rozijnen, avocado's, bananen, mango's, mandarijnen ...

De Andesregio en de jungle van de Amazone kennen een meer bescheiden ontwikkeling van de landbouw. Zij tellen meer kleine percelen en cultuuren die minder productief zijn. De opbrengsten zijn veelal bestemd voor lokale consumptie zoals aardappelen, mais, ajuinen en koffie.

De 4^e landbouwensus van Peru werd gerealiseerd in 2012 door het INEI en het ministerie van landbouw. 30,1% van het Peruviaanse territorium is gewijd aan de landbouw en veeteelt, of 38,7 miljoen hectaren, 1,6 miljoen meer dan bij de voorbije peiling uit 1994. De hoeveelheid producenten en de gemiddelde grootte van een landbouweenheid zijn eveneens gestegen.

In 2013 waren 100.000 hectaren grond gereserveerd voor de teelt van asperges, avocado's, rozijnen en mango's, naast koffie de vier belangrijkste teelten van Peru. Deze oppervlakte zou moeten verdubbelen dankzij irrigatie- en expansieprojecten.

De analyse bevestigt ook het precaire karakter van de sector. 77,3% van de producenten maakt geen gebruik van machines en 38% neemt geen toelucht tot kunstmest. 90% ontvangt geen enkele technische bijstand en 92% crediteert niet.

WERELDRANG	PRODUCTIE	EXPORT
1 ^{er}	Bloem en vissenolie	Asperges, paprika, bio-koffie, bio-bananen
2 ^e	Suikerriet	
3 ^e	Olijven, asperges	Geconfijte paprika's
4 ^e	Artisjokken	Koffie
5 ^e		Mango's, avocado's
6 ^e	Rozijnen	
7 ^e		Reuzenscampi

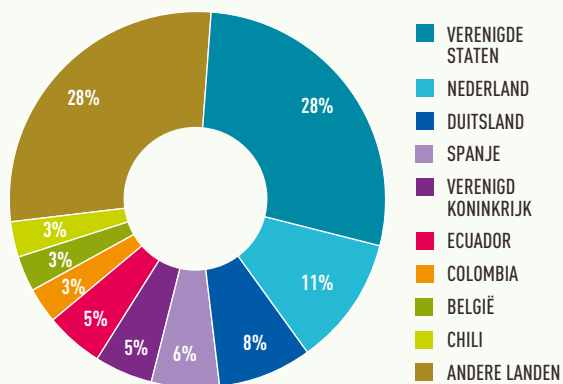
Bron: Expo alimentaria/FIT (2014)

TRADITIONELE EN EXOTISCHE EXPORT

Peru exporteert verse of bewerkte producten naar meer dan 145 landen. 42% wordt verkocht aan leden van de EU. De Peruviaanse producenten profiteren van het enthousiasme van de Europeanen voor fair-trade producten en de biologische landbouw. Het bilaterale akkoord tussen de EU en Peru zou het handelsverkeer verder moeten stimuleren (zie 2.2 Buitenlandse handel). Het merendeel van de machines zijn al vrijgesteld van douaneheffingen, terwijl aan de agrarische producten aanzienlijke tarifaire concessies worden verleend. België is de 8^e klant van Peru op het gebied van landbouw.

EXPORT LANDBOUWPRODUCTEN PER LAND (2012)

Bron: Adex Data Trade (2014)

Een onderscheid kan gemaakt worden tussen de traditionele export (koffie, suiker...), de exotische producten (mango's, papaya's ..) en de innovatieve producten (bio-producten..).

Koffie genereert het meeste inkomsten. De export kende een sterke vertraging in 2013, volgend op de ineenstorting van de prijzen op de markten. Daarna komen de asperges en de rozijnen. Samen zijn deze drie voedingsmiddelen goed voor 40% van de Peruviaanse agrarische verkoop.

Het land is tevens de 1^e uitvoerder van bio-koffie, bio-bananen, paprika en asperges ter wereld.

EXPORT LANDBOUWPRODUCTEN 2012 EN 2013

Producten	NETTO GEWICHT (IN MILJOEN TON)			FOB WAARDE (IN MILJOEN USD)			PRIJS (IN USD/TON)		
	2012	2013	Var %	2012	2013	Var %	2012	2013	Var %
Koffie (niet gebrand)	262	236	-9,9 %	1.008	691	-31,4 %	3.840	2.930	-23,7 %
Asperges	183	182	-0,5 %	531	607	14,3 %	2.898	3.336	15,1 %
Verse rozijnen	144	172	19,4 %	354	441	24,6 %	2.452	2.564	4,6 %
Verse avocado's	83	114	37,3 %	137	184	34,3 %	1.639	1.613	-1,6 %
Mango's	120	158	31,7 %	156	182	16,7 %	1.296	1.151	-11,2 %
Voeding voor dieren	141	122	-13,5 %	112	109	-2,7 %	791	891	12,6 %
Meel (in poeder)	69	70	1,4 %	105	104	-1,0 %	1.537	1.491	-3,0 %
Alcohol	99	119	20,2 %	89	100	12,4 %	900	844	-6,2 %
Bananen	119	123	3,4 %	81	88	8,6 %	686	717	4,5 %
Artisjokken (bereid)	37	30	-18,9 %	112	86	-23,2 %	3.057	2.833	-7,3 %
Overige	1.159	1.210	4,4 %	1.705	1.834	7,6 %			
Totaal	2.416	2.536	5,0 %	4.390	4.426	0,8 %			

Bron: Ministerie van landbouw en irrigatie (2014)

Het ADEX, vereniging van Peruviaanse exporteurs, organiseert jaarlijks een voedingsbeurs "Expo Alimentaria". Ze belicht de voedingsmiddelen en de dranken, maar ook de machines, de uitrustingen, de containers, de verpakkingen en de dienstverlening aan de sector.

De beurs wordt steeds bekender en de volgende editie zal worden georganiseerd in Lima van 15 tot 17 oktober 2014. Er zullen 600 exposanten aanwezig zijn. Daarnaast worden 30.000 professionelen uit de branche verwacht: producenten, importeurs, exporteurs, voedingsindustriëlen en leveranciers van diensten en uitrusting.

De Peruviaanse keuken wordt eveneens in de kijker gezet. Restaurants zouden 3% van het BBP vertegenwoordigen en de sector groeit sneller dan de globale economie van het land. De lokale gastronomie laat zich bijzonder goed exporteren en honderden Peruviaanse merken hebben het

laatste decennium hun deuren geopend naar de rest van de wereld.

The peruvian capital has become a gastronomic mecca [...] Peru has long been known as a commodity exporter. Through its cuisine it is now adding value to many of its raw materials.

The Economist
(22 februari 2014)

MODERNISATIE EN IRRIGATIE

De autoriteiten stimuleren de ontwikkeling van de agrarische export door het toekennen van belangrijke investeringen voor de modernisatie van het materieel en de irrigatie van de gronden.

De verhoging van de kosten van arbeid en gronden, het gebrek aan infrastructuur, de herziening van de arbeidswet, de waterschaarste en de gevolgen van de klimaatverandering zijn allemaal verontrustende factoren. De sector moet haar competitiviteit opkrikken.

Het optimaliseren van de keuze van de zaden en de meststoffen, evenals van de machines in functie van de te bewerken grond, is van primordiaal belang. Peru moet haar productiviteit een boost geven en haar landbouwtechnologieën moderniseren om een comfortabele positie te behouden op de mondiale landbouwsceen.

De irrigatie van de kuststreken maakt deel uit van grote projecten zoals Chavimovich III (in La Libertad), Majes Siguanas II (in Arequipa) en Alto Piura (in Piura). De bouw van Olmos (USD 222 miljoen) zou klaar moeten zijn eind 2014. Het systeem zal 43.500 ha besproeien en zal 38.000 ha bruikbare landbouwoppervlakte opleveren. Al deze investeringen samen zouden 120.000 ha meer landbouwgrond moeten opleveren, wat de landbouwproductie zou moeten verdubbelen in de volgende tien jaar. In Huancavelica is de aanleg van een kanaal van 72 km voorzien.

De technologieën gericht op het efficiënter gebruik van water en de beheersystemen ervan bieden interessante mogelijkheden voor onze bedrijven.

OPPORTUNITEITEN VOOR BELGISCHE ONDERNEMINGEN

- ◇ Waterbeheersystemen
- ◇ Efficiënt gebruik van water
- ◇ Irrigatie-oplossingen
- ◇ Mechanisatie van de landbouwculturen
- ◇ Apparatuur voor de verwerking en verpakking van landbouwproducten
- ◇ Apparatuur voor het vullen van flessen
- ◇ Transportmiddelen voor landbouwgoederen
- ◇ Warmtewisselaars
- ◇ Machines voor de zuivelindustrie
- ◇ Machines voor de behandeling van meel en granen
- ◇ Machines voor het verpakken van groenten en fruit
- ◇ Chemische producten
- ◇ ...

A wide-angle aerial photograph of a mountain valley. The foreground shows a deep, rocky gorge with a small stream at the bottom. The middle ground is filled with terraced agricultural fields, some of which are green, indicating recent planting. The background features rugged, brown mountains with patches of snow on their peaks and ridges. The sky is blue with scattered white clouds.

4

RECENTE SUCCES- VERHALEN

DURABILIS	66
PRODAC (BEKAERT GROEP)	68
IEQSA (UMICORE GROEP)	69
ENERSUR (GDF SUEZ GROEP)	70
AURIGA INTERNATIONAL	72
MYDIBEL	74

DURABILIS

SECTOR: AGRO-VOEDING

Durabilis is een sociale investeringsmaatschappij. Haar zetel is gevestigd in Zwijnaarde, dichtbij Gent. Ze ondersteunt landbouwprojecten in ontwikkelingslanden, in Afrika en in Latijns-Amerika. Durabilis verkoopt duurzame landbouwproducten aan 36 supermarktketens, waaronder Delhaize en Colruyt. Ze stelt momenteel 1.300 personen tewerk.

De oprichting van de vennootschap dateert van 2003 in de koloniale stad San Juan del Obispo Guatemala. Sebastiaan Saverys en Evert Wullfrank, vertegenwoordigers van Ingenieurs Zonder Grenzen, hielpen er een groep landbouwers om de productiviteit te stimuleren, de kwaliteit van hun oogst van loquat te verbeteren en tegelijkertijd uit te breiden naar de high-end exportmarkten. Samen hebben ze de landbouwcoöperatie COOINCOM gecreëerd. In datzelfde jaar werd eveneens het SWEC in België opgericht, om de loquat afkomstig van COOINCOM te commercialiseren. De tegenhanger ervan in Guatemala, het CEIS, is uitgegroeid tot een van de belangrijkste pijlers van Durabilis en werd later geïncorporeerd in Fair-Fruit, toen de export werd uitgebreid naar fruit en groenten.

Durabilis werd opgericht in 2005 met als doelstelling bedrijven te helpen zich te ontwikkelen en zakenkansen te stimuleren.

De activiteiten van Durabilis omkaderen en integreren de productie, de verwerking en de distributie van landbouwproducten voor de lokale en de exportmarkt. Ze zijn georganiseerd in vier strategische business units rond verschillende producten: Fair-Fruit (fruit en groenten), Stevia One (stevia), Baraji (water en sap) et Terral (rijst). Durabilis is aanwezig in Peru voor de eerste twee.

Stevia One Peru werd opgericht in 2009 en baat drie steviapilootboerderijen uit in de San Martinregio. De onderneming heeft recent haar areaal uitgebreid van 250 naar 500 hectaren. Dankzij deze investering kan Durabilis vandaag 400 ton stevia oogsten op jaarbasis, of 10% van de wereldproductie. Als natuurlijke, niet-calorierijke zoetstof wordt de plant meer en meer begeerd door de voedingsindustrie. De vraag naar stevia stijgt jaar na jaar en Durabilis profiteert hiervan. Marc Saverys heeft eind 2013 EUR 50 miljoen geïnjecteerd in de werking van Stevia One in Peru, via de privéholding Saverco. Hij heeft de bouw gesponsord van een steviafabriek in het hart van het Amazoneregenwoud. Geoogste bladeren worden gedroogd en vervolgens verstuurd naar een raffinaderij in China. Deze investering laat Durabilis toe om vanaf nu de winning van de zoetstof te internationaliseren en het gehele proces efficiënter te maken.

De twee Peruviaanse entiteiten Stevia One en SID Peru staan op het punt het certificaat "Rainforest Alliance" te behalen, wat het respect aantoont voor de principes van duurzame landbouw. Durabilis betaalt de Peruviaanse werknemers bovendien minstens 25% boven de gemiddelde marktprijs.

www.durabilis.eu

Vandaag moeten we het blad drogen en opsturen naar een raffinaderij in China. Dat gaat wel, maar het is niet efficiënt. Met de fabriek kunnen we voortaan alles in eigen beheer doen.

[...]

De toekomst van stevia oogt veelbelovend. We hebben een uitgebreide marktstudie gedaan. Het product is nog maar twee jaar bekend, maar heeft toch al een redelijk niveau bereikt.

[...]

De markt is nu goed voor 4.000 ton productie per jaar, dat is zowat een half miljard dollar (bijna 400 miljoen euro) waard. Met onze investering gaan we 400 ton kunnen produceren.

Sebastiaan Saverys

CEO van Durabilis
(januari 2014)

PRODAC (BEKAERT GROEP)

SECTOR: METALEN

De Belgische groep Bekaert werd opgericht in 1880. Haar zetel is gevestigd in Zwevegem, in de regio van Kortrijk.

Bekaert is wereldwijd technologisch leider in: de verwerking van staaldraad (steel wire transformation) en bekleding ervan (coating technologies). Het bedrijf staat op kop in de markt van de getrokken draadproducten en de toepassingen ervan.

Bekaert is actief in praktisch alle industriële sectoren (constructie, automotive, energie, landbouw...). Voor haar dienstverlening aan klanten in 120 landen stelt Bekaert 27.000 mensen tewerk en genereerde ze in 2013 een globaal zakencijfer van EUR 4,1 miljard.

De slogan "better together" illustreert de filosofie van de groep, die zich focust op samenwerking, zowel tussen werknemers als met het cliënteel via solide partnerschappen.

De activiteiten van Bekaert in Latijns-Amerika gaan terug tot 1950. Ze vertegenwoordigen vandaag 40% van de verkopen, dankzij de resultaten opgetekend door de dochterfilialen in Brazilië, in Chili, in Colombia, in Ecuador, in Venezuela, in Costa Rica en in Peru. De groep telt 8.000 personen op dit continent.

In 1994 participeerde Bekaert in de oprichting van de Peruviaanse onderneming Prodac (Productos de Acero Cassadó SA) door middel van een gezamenlijke investering met Ecuadoriaanse, Chileense en Peruviaanse partners. Bekaert bezit vandaag 76,1% het kapitaal van dit bedrijf. De entiteit produceert en verkoopt staaldraad voor de bouw, voor agrarische schermen en voor industriële toepassingen. Haar activiteiten concentreren zich in Lima. Prodac exporteert naar 45 landen in Europa, Amerika en Oceanië.

In december 2012 werd een nieuwe productielijn met Bekaert-technologie geïnstalleerd bij Prodac om de capaciteit van de onderneming gevoelig te doen stijgen. Het productieproces van gegalvaniseerde staaldraad verloopt zonder schadelijke emissies. De technologie is de 4^e in zijn soort in de wereld en de 1^e in Latijns-Amerika.

www.bekaert.com

IEQSA (UMICORE GROEP)

SECTOR: METALEN

Umicore is een internationaal technologiebedrijf gespecialiseerd in materialen en de recyclage van edelmetalen. Haar activiteit is gericht op toepassingsdomeinen waar haar expertise in materialenkennis, scheikunde en in metallurgie wordt herkend. Daarbij focust het bedrijf zich op vier sectoren: Catalysis, Energy Materials, Performance Materials en Recycling. Deze worden telkens nog eens onderverdeeld in business units die elk gericht zijn op een specifieke markt. In 2013 stelde de groep 14.000 personen tewerk en registreerde ze een zakencijfer van EUR 2,4 miljard (zonder metalen).

Umicore telt 20 R&D-centra en besteedt het meeste van haar investeringen aan schone technologieën, zoals uitstootkatalysatoren, materialen voor herlaadbare batterijen, voor zonnecellen, voor brandstofcellen en aan de recyclage van metalen. Haar slogan "Materials for a better life" illustreert haar doelstelling om een duurzame meerwaarde te creëren.

De oorsprong van de groep gaat 2 eeuwen terug en ontstond door het samengaan van verschillende mijnbedrijven en smelters, die samen zijn geëvalueerd naar een onderneming gespecialiseerd in materiaaltechnologie. Haar oudste entiteit is de "Société anonyme des Mines et Fonderies de la Vieille-Montagne" van Moresnet, terwijl de bekendste zonder twijfel de "Union Minière" is, die de ondergrondse mijnen van Congo uitbaat.

Met haar hoofdzetel in Brussel telt Umicore 76 productiesites verdeeld over 38 landen. Ongeveer 5% van haar zakencijfer komt uit activiteiten op het Zuid-Amerikaanse continent. De onderneming is aanwezig in Brazilië, Argentinië en eveneens in Peru.

In het kader van de heroriëntatie in de richting van een verwerking ter plaatse, kocht de Umicore-groep in 2003 40% van de aandelen van IEQSA (Industrias Electro Químicas SA), een Peruviaanse zinkverwerker.

Gelegen vlak bij de havenzone van Lima is IEQSA het grootste industriële complex voor de verwerking van zink in Zuid-Amerika. Peru is 3^e de mijnproducent van zink ter wereld, na China en Australië.

De activiteiten omvatten de fabricage van zinkoxide, de productie van metallurgische zinkderivaten zoals zinklegeringen, gelaagd zink (bladeren, kranen...), zinkzuigtabletten, zinkpoeder voor alkaline batterijen, zinkbanden voor elektrochemisch gebruik...

IEQSA exporteert regelmatig gelaagd zink naar Europa naar de producenten van goten, buizen en andere dakaccessoires. De onderneming verkoopt eveneens materiaal voor industrieel gebruik (automotive, bouw...), vooral aan de Verenigde Staten, Canada en Brazilië.

www.umicore.com

www.ieqsa.com.pe

ENERSUR (GDF SUEZ GROEP)

SECTOR: ENERGIE

De Franse groep GDF Suez werd in 2008 geboren na een fusie tussen Gaz de France en Suez. De groep is sinds 2003 aanwezig in België en is volle aandeelhouder van het Belgische Electrabel.

GDF Suez is wereldspeler op het gebied van energie en expert op drie gebieden: elektriciteit, natuurlijk gas en energiediensten.

In het centrum van haar activiteiten plaatst de onderneming een verantwoorde groei om zo tegemoet te komen aan de huidige energie- en milieuvraagstukken: het beantwoorden van de energienoden, het waarborgen van de voorziening, de strijd tegen de klimaatverandering en het optimaliseren van het gebruik van hulpbronnen.

Het bedrijf is aanwezig in 70 landen op 5 continenten. Het is de belangrijkste onafhankelijke elektriciteitsproducent ter wereld, met 113,7 GW aan geïnstalleerde elektrische productiecapaciteit. GDF Suez stelt in totaal 147.200 medewerkers tewerk voor een zakencijfer van EUR 81,3 miljard in 2013. Latijns-Amerika is na Europa de belangrijkste markt voor GDF Suez. De groep baat er meer dan 10% van zijn elektriciteitspark uit (13 GW geïnstalleerd en 3,9 GW onder constructie).

GDF Suez is de belangrijkste Belgische investeerder in Peru. De onderneming heeft een belang van 61,7% in EnerSur, een privéonderneming en producent van elektriciteit. De groep is de tweede energie-operator van het land geworden, met een portefeuille van meerdere thermische en hydro-elektrische centrales, die samen een capaciteit van ongeveer 2.000 MW vertegenwoordigen.

Via EnerSur heeft GDF Suez in december 2013 de aanbesteding binnengebracht voor de bouw en de uitbating van een thermische centrale van 500 MW in Ilo, in het zuiden van Peru. Dit project, geschat op USD 500 miljoen, wordt ondersteund door een investeringscontract van 20 jaar met de Peruviaanse staat. De centrale zou in 2017 in dienst moeten worden genomen en zal energie leveren aan gezinnen en aan industriële bedrijven in de regio. In een eerste fase zal ze aangedreven worden door diesel om de stabiliteit van het elektriciteitsnet van Peru te garanderen. Nadien zal ze functioneren op aardgas, eens de pijpleiding die nu nog in ontwikkeling is, wordt voltooid.

Naar aanleiding van een nieuwe exploitatielicentie, afgesloten met ProInversión, zal de capaciteit met 100 MW worden verhoogd, wat toelaat om tegemoet te komen aan de verwachte stijging van de vraag naar energie.

In april 2013, ondertekende GDF Suez bovendien in het bijzijn van de minister van sociale inclusie en ontwikkeling van Peru een protocolakkoord met Microsol, een sociale onderneming die werkt aan een duurzame toegang tot energie voor de armste bevolkingsgroepen.

www.gdfsuez.com
www.enersur.com.pe

GDF Suez is actief op de Peruviaanse energiemarkt sinds 1997 en heeft sindsdien meer dan USD 1,5 miljoen geïnvesteerd in de energiesector. Dankzij dit nieuwe project zullen we onze positie als belangrijkste producent in het land en als een belangrijke partner in de economische en sociale ontwikkeling van Peru kunnen consolideren.

Gérard Mestrallet

CEO van GDF Suez
(december 2013)

We kunnen nu een veilige energievoorziening bieden aan de regio in het zuiden van Peru.

Alex Keisser

CEO van EnerSur
(juli 2013)

De recente ontwikkelingen van GDF Suez versterken de aanwezigheid van de groep in het land waar het sinds meer dan 16 jaar actief is. Als een energiereferentie voor de opkomende wereld blijft GDF Suez meer dan ooit geëngageerd voor een langetermijnpartnerschap met Peru.

Gérard Mestrallet

CEO van GDF Suez
(april 2013)

AURIGA INTERNATIONAL

SECTOR: FARMA

Auriga International is een Belgische onderneming, opgericht in 1997 onder impuls van de werken van dokter Alfred Marchal, die zich specialiseert in de creatie, de productie, de distributie en de ontwikkeling van dermocosmetische producten. Haar naam wordt geassocieerd met onderzoek in de esthetische geneeskunde, in de dermatologie en in de plastische chirurgie.

Auriga International beschouwt onderzoek en ontwikkeling als een absolute topprioriteit. De onderneming stuurt dan ook voortdurend aan op innovatie. De firma bezit wereldwijd octrooien en werd ook bekroond voor de jaarlijkse uitbreiding van haar gamma in functie van de noden van de markt.

Auriga International oogstte al snel succes dankzij Flavo-C®, een anti-aging serum. Dokter Marchal kon dit eerste serum met een hoge concentratie aan vitamine C ontwikkelen, nadat hij ontdekte hoe deze vitamine in zijn vrije en actieve vorm gestabiliseerd kon worden.

De keten telt momenteel een veertigtal referenties en bezit een knowhow in zeer gevarieerde domeinen als anti-aging, pigmentatie, littekens, donkere kringen, roodheid, broze nagels, zonnebescherming... Haar producten worden verkocht in apotheken en in para-apotheken; ze worden voorgeschreven door dermatologen, esthetische artsen en plastische chirurgen.

De hoofdzetel van Auriga International bevindt zich in Eigenbrakel. Daarnaast zijn er twee filialen, in Frankrijk en in Hong-Kong. Sinds september 2010 heeft het bedrijf de volledige controle over de productie van haar producten dankzij haar laboratorium Auriga Creation SA, gevestigd in Bergen. Ze beschikt er over vijf verpakkinglijnen, drie productietanks en een zaal gewijd aan make-up.

Het merk wordt vandaag geëxporteerd naar meer dan 60 landen in alle hoeken van de wereld. In nauwe samenwerking met lokale professionele en toegewijde partners, vestigt Auriga International internationale verkoopstrategieën in functie van de specifieke verwachtingen van elke markt. Ze verzekert een wetenschappelijke opleiding voor haar medische afgevaardigden en neemt eveneens deel aan conferenties, workshops, productlanceringen en symposia.

Auriga International is al aanwezig in de Zuid-Amerikaanse rekken van de Dominicaanse Republiek, Ecuador, Guatemala, Costa Rica, Colombia, Venezuela en ook Peru.

Het is dankzij de firma Medstyle Peruana S.A.C. dat Auriga International sinds 2001 haar artikelen promoot in Peru. Dit laboratorium importeert, verdeelt en commercialiseert via een dertigtal verkooppunten merkproducten, bestemd voor de plastische chirurgie en de dermatologie. Door hun uitstekende marktkennis zijn de medewerkers van Medstyle responsief en creatief.

Tot 2010 verbonden maar weinig contracten beide partijen en was enkel het productgamma op basis van vitamine K geïntroduceerd in Peru. Cecilia Neiryck (Exportmanager) ging ter plaatse om een marktstudie uit te voeren, ondersteund door de lokale economische en commerciële attaché van AWEX. Dit initiatief bood Auriga de mogelijkheid een nieuwe impuls te geven aan haar populariteit in Peru door het contact met Medstyle te heronderhandelen en er meer producten in op te nemen, overeenkomstig de noden van de Peruvianen, zoals bijvoorbeeld de strijd tegen photo-aging van de huid veroorzaakt door de zon. De jaarlijkse verkoop van Auriga in Peru steeg met de 40 à 50%.

De onderneming streeft ernaar om de “key opinion leaders” (KOL) uit de sector te bereiken: de chirurgen, de plastische chirurgen en de dermatologen. Ze beschouwt de uitwisseling van ervaringen tussen specialisten, een gangbare praktijk in Zuid-Amerika, als een verrijking. De aanpassing aan verschillende culturen is immers een belangrijke succesfactor in de internationaliseringsstrategie van het bedrijf.

Om haar zichtbaarheid te vergroten is Auriga trouw aan het tweejaarlijkse dermatologische congres RADLA, het belangrijkste van het continent. De volgende editie wordt in 2015 gehouden in Lima, in samenwerking met Medstyle.

www.auriga-int.com

Onze toegevoegde waarde ligt in de kwaliteit van ons onderzoek, wat niet tot het exclusieve domein van de reuzen behoort.

Dr Alfred Marchal

Oprichter en CEO

---

*“Caminante, no hay camino,
se hace el camino al andar”*

Wandelaar, er is geen weg, de weg wordt al wandelend gemaakt.

Met dit citaat van de dichter Antonio Machado als metafoor voor onze ervaringen in Peru willen we benadrukken dat het naast de mooie strategieën uitgewerkt in onze ivoren toren op basis van concrete marktgegevens ook belangrijk is om te kijken naar de mentaliteit ter plaatse. En het is pas vanaf het moment dat we daar dieper op ingaan, op het terrein zelf, dat de te volgen weg duidelijk wordt.

Cecilia Neiryck

Exportmanager
(juni 2014)

MYDIBEL

SECTOR: AGRO-ALIMENTAIR

Mydibel werd geboren uit de passie van haar oprichter Roger Mylle. Als eerste distributeur van landbouwproducten focust de onderneming zich op de handel in aardappelen. De eerste steen van Mydibel werd gelegd 1988 in Mouskroen. Roger Mylle werd bij de oprichting ondersteund door zijn vrouw en zijn twee kinderen. Ook vandaag behoudt de onderneming haar familiaal karakter en titelt ze haar netwerk van medewerkers, leveranciers en klanten als de "Happy Potato Family".

Iedere dag worden 2.000 ton aardappelen vervoerd naar de installaties van de Mydibel-groep. Daar worden ze verwerkt tot afgewerkte producten "klaar voor gebruik", goed voor ongeveer 180.000 ton per jaar.

De eerste verkopen richtten zich op de specialiteit van gesneden aardappelen, diepgevroren en voorgekookt, onder de vorm van frieten, schijfjes, of dobbelstenen. Door de jaren heen diversificeerde Mydibel het aanbod en lanceerde ze twee andere gamma's. Sinds 1998, helemaal in het begin, produceert Pomcobel producten op basis van diepgevroren puree (kroketten, rösties, pommes noisettes, puree in porties...). Nadien, sinds 2002, beantwoordt Gramybel aan de groeiende vraag naar aardappelflakes en -granulen die worden gebruikt voor de bereiding van chips, pasta, instantpuree of zelfs als een toeslagstof voor brood.

De ligging van Mydibel in het hart van Europa is een belangrijke troef, zowel voor de aanvoer van grondstoffen als voor de levering van afgewerkte producten. De onderneming baat een eigen transportbedrijf uit, Transmyl, met een vloot van 25 vrachtwagens. De verdeling op grote schaal gebeurt dankzij transporteurs en gecertificeerde maritieme bedrijven.

Recentelijk werden aanzienlijke investeringen doorgevoerd. Buiten de lancering eind 2012 van een nieuwe visuele identiteit en een nieuw verpakkingsdesign, werd een logistiek centrum opgetrokken, met een groot gekoeld magazijn, volledig geautomatiseerd. Een van zijn bijzonderheden is de Orbiter, een compact stockagesysteem, uniek in de sector en gebaseerd op shuttles die paletten kunnen verplaatsen in kanalen en nadien kunnen klaarzetten in de volgorde waarin een vrachtwagen wordt gelost (sequencing).

Mydibel beschikt over een New Product Development Center, verantwoordelijk voor onderzoek en ontwikkeling, om zo continu het aanbod van het productgamma uit te breiden en dit op een innovatieve wijze (nieuwe aroma's, nieuwe vormen, nieuwe ingrediënten...).

Mydibel exporteert haar producten vandaag naar meer dan 100 landen. In Zuid-Amerika, de bakermat van de aardappel, blijft de knollenteelt traditioneel en gerelateerd aan de gezinsconsumptie. De Belgische merkproducten kennen er een waar succes.

In juli 2012 bracht de sales manager een eerste bezoek aan Peru. Waardoor hij een beter inzicht kreeg in de binnenlandse vraag. Het bezoek mondde uit in de keuze van twee distributeurs. Twee jaar later wierp dit geduldig proces zijn vruchten af: een van de partners kent een omzetgroei van 50% in het begin van 2014. De frieten van het merk worden vandaag in Peru geconsumeerd dankzij de horecasector. De productlijnen van 1 kg en 750 g werden op een progressieve wijze eveneens uitgebreid naar de detailhandel.

www.mydibel.be

Wij kunnen elke Belgische onderneming die de Peruviaanse markt wil betreden aanraden om zich goed te informeren over potentiële partners en om voldoende geduld te hebben. Er bestaan zeker goede zakenkansen.

Stefaan Opstoel

Sales Assistant
(juni 2014)

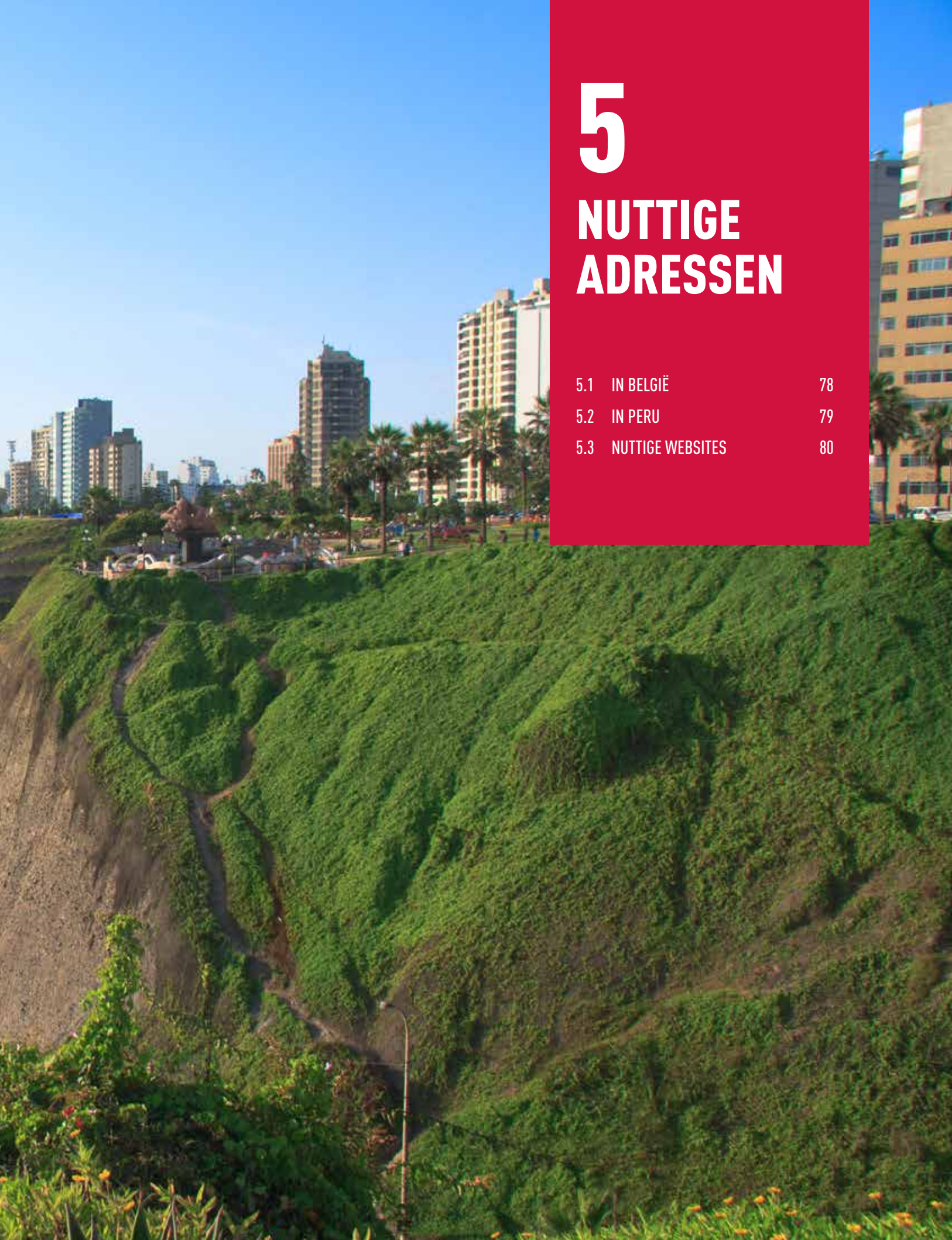

5

NUTTIGE ADRESSEN

5.1	IN BELGIË	78
5.2	IN PERU	79
5.3	NUTTIGE WEBSITES	80

5.1 IN BELGIË

FLANDERS INVESTMENT & TRADE (FIT)

Koning Albert II – laan 37
1030 Brussel

☎ +32 2 504 87 11

☎ +32 2 504 88 99

info@fitagency.be

www.flandersinvestmentandtrade.be

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel

☎ +32 2 800 40 00

☎ +32 2 800 40 01

info@brusselsinvestexport.be

www.brusselinvestexport.be

AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS (AWEX)

Sainteletteplein 2
1080 Brussel

☎ +32 2 421 82 11

☎ +32 2 421 87 87

mail@awex.be

www.awex.be

AMBASSADE VAN PERU IN BELGIË

Ambassadeur: Z.E. Mevr. Cristina RONQUILLO
DE BLÖDORN

Avenue de Tervuren, 179

1050 Brussel

☎ +32 2 733 33 19

☎ +32 2 733 48 19

info@embaperu.be

www.embaperu.be

5.2 IN PERU

AMBASSADE VAN BELGIË IN LIMA

Ambassadeur: Z.E. dhr. Michel DEWEZ

Avenida Angamos Oeste,
380 Miraflores – Lima 18

PE - Lima

☎ + 51 1 241 75 66

☎ + 51 999 965 550 (in geval van nood en buiten
de kantooruren)

☎ + 51 1 241 63 79

lima@diplobel.fed.be

www.diplomatie.belgium.be/peru

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Trade and Investment Commissioner:

Dhr Alexis BOSSUYT (tot eind 2014)

Trade and Investment Commissioner:

Dhr. Siegfried VERHEIJKE (vanaf eind 2014)

Flanders Investment & Trade

c/o Embajada de Bélgica

Avenida Providencia 2653 - Of. 1103

Providencia

RCH - Santiago de Chile

☎ + 56 2 2334 35 65

santiago@fitagency.com

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Brussel Invest & Export beschikt niet over een eigen economische en commerciële attaché in Peru. Brusselse ondernemingen die in Peru ondersteuning willen, kunnen zich echter wenden tot de economische en commerciële attaché van AWEX, Mevr. Marjorie INGHELS (zie hieronder)

AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS

Economisch en commercieel attaché:

Mevr. Marjorie INGHELS

c/o Embajada de Bélgica

Calle 26B - n°4 A - 45 (Piso 7) – Edificio KLM

Barrio La Macarena

CO - Bogota

☎ + 57 1 380 03 30

☎ + 57 1 243 43 50

m.inghels@awexbogota.co

bogota@awex-wallonia.com

5.3 NUTTIGE WEBSITES

Nationaal portaal

www.peru.gob.pe

BCRP (Nationale bank)

www.bcrp.gob.pe

ProInversión (Agentschap voor de promotie van investeringen)

www.proinversion.gob.pe

INEI (Nationaal instituut voor de statistiek)

www.inei.gob.pe

Ministerie van buitenlandse handel en toerisme

www.mincetur.gob.pe

Ministerie van economie en financiën

www.mef.gob.pe

Ministerie van energie en mijnen

www.minem.gob.pe

Ministerie van transport en communicatie

www.mtc.gob.pe

Ministerie van landbouw en irrigatie

www.minag.gob.pe

Ministerie van volksgezondheid

www.minsa.gob.pe

6

BRONNEN

Flanders Investment & Trade
www.flandersinvestmentandtrade.be

Agence wallonne à l'Exportation et aux
Investissements étrangers
www.awex.be

Brussels Invest & Export
www.brusselinvestexport.be

FOD Buitenlandse Zaken
www.diplomatie.be

Credendo Group
www.credendogroup.be

Wereldhandelsorganisatie
www.wto.org

Internationaal Monetair Fonds
www.imf.org

Organisatie voor Economische Samenwerking
en Ontwikkeling
www.oecd.org

The Economist Intelligence Unit
www.eiu.com

Wereldbank
www.worldbank.org

Central Intelligence Agency
www.cia.gov

Forum économique mondial
www.weforum.org

France Diplomatie
www.diplomatie.gouv.fr

US Commercial Service
www.trade.gov/cs/

L'Echo
www.lecho.be

BBVA
www.bbva-research.com

International Energy Agency
www.iea.org

Reuters
www.reuters.fr

Ernst & Young (Peru's business & Investment
Guide 2014/2015)
www.ey.com

Europese Commissie
<http://ec.europa.eu>

Peru This Week
www.peruthisweek.com

OSINERGMIN (Peruviaanse nationale
regelgever inzake mijnen, petroleum en
energie)
www.osinergmin.gob.pe

SNMPE (Peruviaanse nationale maatschappij
inzake mijnen, petroleum en energie)
www.snmpe.org.pe

COES SINAC (Beheerscomité van het
Peruviaanse nationale energienet)
www.coes.org.pe

COMEXPERU (Bedrijf van de Peruviaanse
buitenlandse handel)
www.comexperu.org.pe

ADEX (Peruviaanse vereniging van exporteurs)
www.adexdatatrade.com

NOTA'S

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

Agentschap voor Buitenlandse Handel

Montoyerstraat 3
1000 Brussel
☎ +32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

Flanders Investment & Trade

Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
☎ +32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.be

Brussel Invest & Export

Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
☎ +32 2 800 40 00
www.brusselinvestexport.be

Wallonia.be

EXPORT
INVESTMENT

Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers

Sainteletteplein 2
1080 Brussel
☎ +32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse handel, noch zijn partners (Flanders Investment & Trade, Brussel Invest & Export en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie.

Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: SEPTEMBER 2014

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: FABIENNE L'HOOST

AUTEUR : NICOLAS PREILLON

GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING: CIBLE COMMUNICATION (www.cible.be)

GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL

DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET AGENTSCHAP VOOR
BUITENLANDSE HANDEL

agentschap voor
buitenlandse handel